

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 31. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 150/2011, 119/2014, 93/2016), a u svezi s člankom 256. stavkom 3. Zakona o zaštiti okoliša (Narodne novine, broj 80/2013, 153/2013, 78/2015), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj __. srpnja 2017. godine donijela

ZAKLJUČAK

Prihvaća se Godišnje izvješće o radu inspekcije zaštite okoliša za 2016. godinu, u tekstu koji je Vladi Republike Hrvatske dostavilo Ministarstvo zaštite okoliša i energetike aktom KLASA: 023-01/17-01/110, URBROJ: 517-08-17-7 od 10. srpnja 2017. godine.

KLASA:
URBROJ:

Zagreb, __. srpnja 2017.

PREDSJEDNIK

Andrej Plenković

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike
Uprava za inspekcijske poslove

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O RADU
INSPEKCIJE ZAŠTITE OKOLIŠA
za 2016. godinu

Zagreb, srpanj 2017.

1. UVOD	4
2. OPĆI PODACI O INSPEKCIJI ZAŠTITE OKOLIŠA	4
2.1. Nadležnost	4
2.2. Ciljevi i prioriteti	5
2.3. Struktura	6
2.4. Administrativni kapaciteti	8
3. PLAN I PROGRAM RADA U 2016. GODINI	8
3.1. Planirani inspekcijski nadzori	9
3.2. Neplanirani inspekcijski nadzori	10
3.3. Unaprjeđenje rada i suradnja inspekcije	10
3.3.1. Suradnja s drugim tijelima državne uprave	10
3.3.2. Međunarodna suradnja	11
4. PROVEDBA PLANA I PROGRAMA RADA	11
4.1. Planirani inspekcijski nadzori	11
4.1.1. Nadzor ovlaštenika za gospodarenje otpadom	11
4.1.2. Odlagališta otpada	13
4.1.3. Prekogranični promet otpada	17
4.1.4. Nadzor općina vezano za izradu i provedbu plana gospodarenja otpadom te osiguranje uvjeta za razvrstavanje otpada iz kućanstava	18
4.1.5. Nadzor serviseru uređaja i opreme koja sadrži kontrolirane tvari i/ili fluorirane stakleničke plinove	20
4.1.6. Nadzor županija i velikih gradova vezano za praćenje kvalitete zraka	21
4.1.7. Nadzor luka nautičkog turizma	21
4.1.8. Nadzor brodogradilišta/ rezališta za uništavanje ribarskih plovila	23
4.1.9. Nadzor turističko – ugostiteljskih objekata (hotela)	24
4.1.10. Nadzor prodavatelja i proizvođača baterija i akumulatora	26
4.1.11. Nadzor proizvođača građevinskih proizvoda	26
4.1.12. Nadzor proizvođača proizvoda od kojih nastaje ambalaža onečišćena opasnim tvarima	28
4.1.13. Nadzor objekata MORH-a	29
4.1.14. Nadzor u nacionalnim parkovima i parkovima prirode	30
4.2. Neplanirani inspekcijski nadzori	31
4.2.1. Nadzori po predstavkama (prijavama)	31
4.2.2. Izvanredni događaji	32
4.3. Unaprjeđenje rada i suradnja inspekcije	34
4.3.1. Godišnji sastanak inspektora zaštite okoliša	34
4.3.2. Stručno osposobljavanje kroz programe izobrazbe	40
4.3.3. Suradnja s drugim tijelima državne uprave	40
4.3.4. Međunarodna suradnja	41
4.4. Pokazatelji provedbe plana i programa	45
4.4.1. Pokazatelji o postupanju inspekcije zaštite okoliša	45
4.4.2. Ocjena rezultata inspekcijskih nadzora	47

ZAJEDNIČKO IZVJEŠĆE O PROVEDENIM KOORDINIRANIM		
5.	INSPEKCIJSKIM NADZORIMA U OKVIRU MEĐUSOBNE SURADNJE S DRUGIM INSPEKCIJAMA U PODRUČJU OKOLIŠA	48
6.	OCJENA PRIMJENE PROPISA O ZAŠTITI OKOLIŠA	60
6.1.	Zakon o zaštiti okoliša	60
6.2.	Zakon o zaštiti zraka	60
6.3.	Zakon o održivom gospodarenju otpadom	61
6.4.	Zakon o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja	61
6.5.	Zakon o zaštiti prirode	61
6.6.	Zakon o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost	61
7.	PRIJEDLOZI ZA UNAPRJEĐENJE RADA	61

POPIS KRATICA

CGO	Centar za gospodarenje otpadom
eGOP	Platforma za elektroničko poslovanje tijela državne uprave
FZOEU	Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
HAOP	Hrvatska agencija za okoliš i prirodu
IRAM	Metoda integrirane procjene rizika
IZO	inspekcija zaštite okoliša
JLS	jedinica/e lokalne samouprave
MORH	Ministarstvo obrane
MZOE	Ministarstvo zaštite okoliša i energetike
RD	reciklažna dvorišta
PGO	plan gospodarenja otpadom
TOOS	tvori koje oštećuju ozonski sloj
UIP	Uprava za inspekcijske poslove MZOE

1. UVOD

Godišnje izvješće o radu inspekcije zaštite okoliša izrađeno je temeljem odredbe članka 256. Zakona o zaštiti okoliša (NN, br. 80/13, 153/13, 78/15). Izvješće se sastoji od sedam cjelina i obuhvaća podatke i informacije o provedbi plana i programa rada, podatke i informacije o poduzetim mjerama radi primjene propisa iz nadležnosti MZOE, zajedničko izvješće o provedenim koordiniranim inspekcijskim nadzorima i drugim aktivnostima u okviru suradnje s drugim inspekcijama u području okoliša te prijedloge za unapređenje inspekcijskog nadzora u području okoliša i stanja zaštite okoliša.

Izvješće daje pregled ustroja i organizacije IZO s opisom ljudskih potencijala, obuhvaća provedbu godišnjeg plana rada s pokazateljima o primjeni propisa o zaštiti okoliša i sankcijama za njihovo nepoštivanje te suradnju inspekcije.

U Izvješću se prati provedba aktivnosti koje je IZO provodila u međunarodnoj suradnji kao i suradnji sa svim drugim tijelima koja u okviru svojih nadležnosti sudjeluju u sustavnoj primjeni i provođenju propisa o zaštiti okoliša. Također je dana velika pozornost vlastitim aktivnostima na unapređenju znanja inspektora i razmjeni iskustava, razvitku alata za planiranje, provođenje i izvještavanje o inspekcijskim aktivnostima.

2. OPĆI PODACI O INSPEKCIJI ZAŠTITE OKOLIŠA

2.1. Nadležnost

IZO obavlja inspekcijski nadzor pravnih i fizičkih osoba u cilju kontrole primjene odredbi Zakona o zaštiti okoliša, Zakona o zaštiti zraka (NN, br. 130/11, 47/14), Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN, br. 94/13), Zakona o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja (NN, br. 114/11) i Zakona o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (NN, br. 107/03, 144/12) te cca 100 propisa donesenih na temelju tih zakona kojima se reguliraju opća pitanja zaštite okoliša, zaštita zraka, postupanje s otpadom te zaštita od svjetlosnog onečišćenja. Također nadzire i uredbe EU kojima se propisuju opća pitanja zaštite okoliša, zaštita zraka i postupanja s otpadom.

Temeljem ovih propisa IZO u okviru svoje nadležnosti nadzire obvezu provođenja mjera iz okolišne dozvole, rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša i rješenja o procjeni utjecaja na okoliš, nadzire izvore emisije onečišćujućih tvari u zrak, kvalitetu zraka i gospodarenje otpadom, poduzima mjere radi uklanjanja negativnih posljedica na okoliš uslijed izvanrednih događaja, nadzire kvalitetu mora za kupanje na plažama, prekogranični promet otpada, postupanje s tvarima koji oštećuju ozonski sloj, provedbu ratificiranih međunarodnih ugovora te drugo u okviru nadležnosti.

Osnovne zadaće IZO su nadzor primjene propisa, sankcioniranje u slučaju povrede propisa i osiguravanje informacija javnosti o svom radu. Slijedom toga, IZO obavlja sljedeće poslove:

Nadzor primjene propisa:

- provodi inspekcijski nadzor vezano za primjenu propisa iz područja zaštite okoliša, održivog gospodarenja otpadom i zaštite zraka,
- sudjeluje u koordiniranim inspekcijskim nadzorima,
- organizira, priprema i izrađuje preporuke za provedbu inspekcijskih nadzora i izvješća,

- koordinira i provodi sustavne tematske inspekcijske nadzore,
- postupa u hitnim slučajevima,
- prati primjenu, predlaže promjene i sudjeluje u izradi propisa iz djelokruga IZO

Sankcioniranje u slučaju povrede propisa:

- rješava u upravnom postupku,
- izdaje prekršajne naloge i obavezne prekršajne naloge, podnosi optužne prijedloge i kaznene prijave,
- sudjeluje u glavnim raspravama na prekršajnim sudovima u svojstvu svjedoka;
- sudjeluje u istražnim postupcima kaznenih djela temeljem zahtjeva državnog odvjetništva

Osiguravanje informacija javnosti:

- priprema prijedloge pismena Hrvatskom saboru, Vladi Republike Hrvatske, Uredu Predsjednice Republike Hrvatske, državnom odvjetništvu, pučkoj pravobraniteljici, državnim tijelima, nevladinim udrugama,
- priprema obavijesti službama za informiranje i odgovora na upite građana,
- izrađuje mjesečna, godišnja i druga izvješća te podatke iz svog djelokruga,
- obavlja rad sa strankama.

Ostalo:

- sudjeluje u ostvarivanju suradnje s drugim tijelima državne uprave i JLS, a osobito s drugim inspekcijskim službama,
- sudjeluje u stručnom usavršavanju IZO te sudionika sustava zaštite okoliša,
- sudjeluje u poslovima međunarodne suradnje.

2.2. Ciljevi i prioriteti

Dugoročni strateški ciljevi inspekcijske službe postavljeni su definiranjem jednog od općih ciljeva MZOE – Zaštititi okoliš, odnosno posebnog cilja – Unaprijediti stanje okoliša provedbom inspekcijskih nadzora. Ispunjavanje tog cilja osigurava se:

- provođenjem koordiniranih i drugih tematskih nadzora,
- naređivanjem i po potrebi izvršavanjem inspekcijskih i drugih mjera u okviru ovlasti,
- edukacijom i treningom te aktivnom ulogom i sudjelovanjem u EU mrežama.

U okviru strateških ciljeva svake godine određuju se operativni godišnji ciljevi za čitavu službu, koji su osnova za izradu Godišnjeg plana i programa rada na temelju sljedećih prioriteta: djelatnost nadziranog subjekta, rizici i utjecaj na okoliš, dosadašnje udovoljavanje propisanim uvjetima, proizvodni kapacitet, složenost tehnološkog procesa.

Nesporno je da su gospodarenje otpadom i zaštita zraka prioriteta područja djelovanja u okviru nadležnosti IZO, a planiranjem i provedbom sustavnih i koordiniranih inspekcijskih nadzora doprinosi se povećanju odgovornosti nadziranih osoba u primjeni propisa iz područja zaštite okoliša.

2.3. Struktura

Sukladno Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva zaštite okoliša i prirode¹ (NN, br. 10/14 i 17/15) i Pravilniku o unutarnjem redu Ministarstva zaštite okoliša i prirode iz travnja 2015. godine, IZO je svoje aktivnosti provodila u okviru dvaju sektora: Sektora inspekcijskog nadzora zaštite okoliša i Sektora inspekcijskih poslova i unaprjeđenja rada.

Sektor inspekcijskog nadzora zaštite okoliša u okviru mjesno nadležnih ustrojstvenih jedinica obavlja nadzor nad primjenom propisa kojima je uređeno područje industrijskog onečišćenja, utjecaj na okoliš, postupanje s otpadom, onečišćenje zraka iz nepokretnih izvora, zaštita ozonskog sloja i klimatske aktivnosti, provodi nadzor primjene standarda kakvoće okoliša i tehničkih standarda zaštite okoliša, nadzire provedbu mjera zaštite okoliša i obavlja kontrolu stanja okoliša utvrđenih rješenjem o prihvatljivosti zahvata za okoliš, okolišnoj dozvoli, odnosno drugim obvezujućim aktima kojima se određuju uvjeti za rad postrojenja, koordinira rad s drugim tijelima državne uprave nadležnih u području zaštite okoliša na svom području, te drugim ustrojstvenim jedinicama UIP. sudjeluje u pripremi izrade strateških dokumenata MZOE, sudjeluje u određivanju pokazatelja uspješnosti, utvrđivanja rizika, nadziranja provedbe i izvješćivanja o realizaciji postavljenih ciljeva donesenih strateških planova MZOE, prati primjenu i osiguravanje izvršavanja zakona i drugih propisa, inicira izmjene i sudjeluje u izradi nacrtu prijedloga propisa iz područja zaštite okoliša, izrađuje prijedloge za godišnja i druga izvješća, planove i programe rada inspekcije, prati primjenu i osiguravanje izvršavanja zakona i drugih propisa, vodi upravne postupke, priprema i podnosi optužne prijedloge i kaznene prijave, predlaže izdavanje propisanih potvrda i suglasnosti iz djelokruga rada IZO, sudjeluje u pripremi naputaka za provedbu inspekcijskih nadzora, sudjeluje u izradi mišljenja i smjernica u vezi s primjenom propisa u odnosu na postupanje inspektora, sudjeluje u pripremi prijedloga mjera za unaprjeđenje rada inspektora, sudjeluje u provedbi stručnih nadzora, sudjeluje u pripremi programa osposobljavanja inspektora tijekom probnog i redovnog rada, sudjeluje u izradi odgovora na upite i predstavke državnih tijela i građana, po potrebi sudjeluje u upravnim nadzorima koje provodi MZOE, te obavlja i druge poslove u okviru svoga djelokruga.

U Sektoru inspekcijskog nadzora zaštite okoliša ustrojene su slijedeće ustrojstvene jedinice:

6.1.1. Služba inspekcijskog nadzora zaštite okoliša – područna jedinica Zagreb

6.1.2. Služba inspekcijskog nadzora zaštite okoliša – područna jedinica Osijek

6.1.3. Služba inspekcijskog nadzora zaštite okoliša – područna jedinica Šibenik.

Sektor inspekcijskih poslova i unaprjeđenja rada obavlja zajedničke stručne poslove koji se odnose na pripremu i provedbu nadzora primjene propisa iz područja zaštite okoliša, zaštite zraka, održivog gospodarenja otpadom i zaštite prirode te propisa kojim se uređuje zaštita od svjetlosnog onečišćenja na teritoriju Republike Hrvatske. Sektor sudjeluje u izradi godišnjih planova rada inspekcije zaštite okoliša i zaštite prirode, razvija metodologiju planiranja inspekcijskih nadzora, sudjeluje u određivanju indikatora rada inspekcije, izrađuje standardne operativne postupke za rad inspektora u provedbi nadzora i izvješćivanja, priprema odgovore na zastupnička pitanja i odgovore na upite temeljem prava na pristup informacijama, postupajući po predstavkama i pritužbama građana te zahtjevima nadležnih tijela za odnose s građanstvom koje su upućene UIP, priprema i provodi koordinirane inspekcijske nadzore s inspektorima

¹ Stupanjem na snagu Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (NN, br. 93/16, 104/16), Ministarstvo zaštite okoliša i prirode nastavlja s radom kao Ministarstvo zaštite okoliša i energetike

tijela državne uprave nadležnih prema posebnim propisima kojima se uređuje nadzor pojedinih sastavnica okoliša i zaštita od utjecaja opterećenja na okoliš, priprema i provodi posebne tematske inspekcijske nadzore određene programima aktivnosti od interesa za Republiku Hrvatsku, inspekcijske nadzore objekata i prostora koji služe za potrebe Ministarstva obrane i Ministarstva unutarnjih poslova, nadzire način korištenja građevina i postrojenja radi utvrđivanja usklađenosti rada i ispunjavanja uvjeta zaštite okoliša određenih posebnim aktom kojim se takvi uvjeti propisuju i postrojenja u kojima su prisutne opasne tvari, priprema i obavlja nadzor provedbe mjera otklanjanja štete u okolišu i sanacije onečišćenog okoliša, priprema i provodi nadzor primjene propisa iz područja održivog gospodarenja otpadom, kontrolira izvršenje propisanih obveza županije, Grada Zagreba, gradova i općina u smislu donošenja i provedbe akcijskih planova i provedbe mjera za smanjivanje emisija onečišćujućih tvari u zrak, priprema i provodi nadzor u vezi s postupanjem s kontroliranim tvarima i fluoriranim stakleničkim plinovima, izdaje propisane potvrde i suglasnosti iz djelokruga rada IZO, dostavlja predstavke na nadležno postupanje drugim tijelima te priprema odgovore na njih, prati primjenu i osiguravanje izvršavanja zakona i drugih propisa, vodi upravne postupke, razvija modele povećanja učinkovitosti u postupanju inspekcija, priprema i podnosi optužne prijedloge i kaznene prijave, priprema i izrađuje prijedloge mjera za unaprjeđenje rada inspektora, organizira i priprema stručne radionice, seminare i druge stručne skupove, provodi stručne nadzore rada inspektora, izrađuje program osposobljavanja inspektora tijekom probnog i redovnog rada, izrađuje prijedloge za godišnja i druga izvješća, planove i programe rada inspekcije, koordinira rad s drugim ustrojstvenim jedinicama UIP, u svrhu unaprjeđenja rada inspekcije surađuje s relevantnim inspekcijskim službama Republike Hrvatske i međunarodnim inspekcijskim službama, institucijama i mrežama u području zaštite okoliša i zaštite prirode, posebice onima koje se bave unaprjeđenjem suradnje na području prevencije, otkrivanja, istraživanja i sankcioniranja djela protiv okoliša, predlaže i provodi program edukacije inspektora MZOE kao i drugih suradnih inspekcija u području okoliša. Sektor sudjeluje u izradi strateških dokumenata MZOE, sudjeluje u izradi nacрта prijedloga propisa iz područja zaštite okoliša i zaštite prirode, priprema odgovore na upite državnih tijela i građana, po potrebi sudjeluje u upravnim nadzorima koje provodi MZOE, te obavlja i druge poslove u okviru svoga djelokruga.

U Sektoru inspekcijskih poslova i unaprjeđenja rada ustrojene su slijedeće ustrojstvene jedinice:

- 6.3.1. Služba inspekcijskih poslova u području industrijskog onečišćenja i utjecaja na okoliš
- 6.3.2. Služba inspekcijskih poslova u području održivog gospodarenja otpadom
- 6.3.3. Služba inspekcijskih poslova u području zaštite zraka, ozonskog sloja i klimatskih aktivnosti
- 6.3.4. Služba zajedničkih inspekcijskih poslova i unaprjeđenja rada inspekcije zaštite okoliša i inspekcije zaštite prirode

2.4. Administrativni kapaciteti

Pravilnikom o unutarnjem redu ukupno su sistematizirana 82 radna mjesta s ovlastima obavljanja inspekcijskog nadzora zaštite okoliša, a na dan 31.12.2016. na poslovima inspekcijskog nadzora zaštite okoliša bilo je zaposleno 79 inspektora od kojih je zbog dugotrajnih bolovanja i porodiljnih dopusta tijekom cijele godine bilo odsutno 3 inspektora.

Svi inspektori zaštite okoliša imaju visoki stupanj stručne spreme, odnosno zvanje diplomiranog inženjera/ magistra inženjera ili profesora, 3 su doktora znanosti, 10 je magistra znanosti te po 4 sveučilišna specijalista i magistra. U strukturi prema stručnoj kvalifikaciji prevladavaju diplomirani inženjeri kemijske tehnologije, agronomije, prehrambene tehnologije i biologije, a zastupljeni su i diplomirani inženjeri rudarstva, šumarstva, strojarstva, geotehnike i geologije, biotehnologije, kemije, biologije, doktori veterinarske medicine, magistri farmacije, profesori biologije, kemije i geografije, a što čini kvalitetnu osnovu za ostvarivanje zadaća i poslova u kontroli primjene zahtjevnih propisa u području okoliša.

Za razliku od pojedinih inspekcijskih tijela koja su opseg svoga nadzora suzila na specijalizirana područja nadležnosti, inspektori zaštite okoliša obavljanjem nadzora pokrivaju mnogobrojnu legislativu iz svoje nadležnosti. Pritom treba naglasiti da IZO nadzire fizičke i pravne osobe svih djelatnosti, odnosno da svaka pravna i fizička osoba u Republici Hrvatskoj može biti predmet nadzora IZO. Također, za inspekcijske nadzore postrojenja koja su u djelokrugu Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprječavanje i kontrola onečišćenja) (preinačena) (tekst značajan za EGP) (SL L 334, 17.12.2010.), preneseno u pravni poredak Republike Hrvatske Zakonom o zaštiti okoliša, traže se iznimna opća tehnička znanja, posebna zakonska i upravna znanja, poznavanje referentnih dokumenata o najboljim raspoloživim tehnikama te osobite organizacijske i komunikacijske vještine. Sve ovo pokazuje složenost i zahtjevnost obavljanja inspekcijskih poslova zaštite okoliša.

3. PLAN I PROGRAM RADA U 2016. GODINI

Inspekcijski nadzori u području okoliša provode se sukladno godišnjem planu i programu rada IZO izrađenim temeljem odredbe članka 227. Zakona o zaštiti okoliša. Godišnji plan i program se u cilju obavljanja koordiniranih nadzora usklađuje s godišnjim planovima i programima rada drugih inspekcija.

Plan se temelji na strateškim dokumentima zaštite okoliša, uočenim problemima navedenim u prethodnim godišnjim izvješćima o radu IZO, podacima iz Registra onečišćavanja okoliša, te bazama podataka UIP i ostalih izvora (Hrvatska gospodarska komora, Hrvatska obrtnička komora, Državni zavod za statistiku) na nacionalnoj razini. U određivanju prioriteta za planiranje inspekcijskih nadzora uzimaju se u obzir prije svega rizici i utjecaj na okoliš djelatnosti operatera u odnosu na onečišćenja zraka i proizvodnju otpada, proizvodni kapacitet, složenost tehnološkog procesa, mogući rizik kod upotrebe ili skladištenja opasnih tvari, prethodna usklađenost operatera s odredbama propisa, te potreba provedbe novih propisa.

Polazište za izradu plana rada IZO u 2016. godini bila je Zakonom o zaštiti okoliša propisana obveza provedbe koordiniranih nadzora operatera obveznika okolišne dozvole i operatera koji proizvode ili skladište opasne tvari, kontinuitet provedbe sustavnih nadzora, saznanja o mogućem negativnom utjecaju na okoliš temeljem određenih pokazatelja i/ili subjektivnim

razlozima odnosno percepciji javnosti, obveza provedbe kontrole izvršenja rješenja, te obveza stručnog osposobljavanja i unaprjeđenja rada.

Koordinirani inspekcijski nadzori provode se temeljem Zakona o zaštiti okoliša, od strane inspektora zaštite okoliša i drugih inspektora nadležnih temeljem posebnih propisa za pojedine sastavnice i opterećenja okoliša.

Tematskim nadzorima obuhvaćene su pravne i fizičke osobe koje se na području cijele države bave određenom djelatnošću npr. obavljanjem djelatnosti gospodarenja opasnim i neopasnim otpadom, odlaganjem otpada te prekograničnim prometom otpada. Nadzori IZO se detaljnije razrađuju u mjesečnim planovima rada ovisno o temama određenim godišnjim planom rada kao i zahtjevima/pritužbama drugih državnih tijela, nevladinih organizacija i građana.

3.1. Planirani inspekcijski nadzori

Slijedom prethodno navedenog, u 2016. godini planirani su slijedeći nadzori:

- koordinirani inspekcijski nadzori operatera koji podliježu obvezi primjene okolišne dozvole odnosno objedinjenih uvjeta zaštite okoliša, mjera zaštite okoliša određenih u aktu o procjeni utjecaja na okoliš ili primjene Uredbe o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari. Ovi se nadzori planiraju prema posebnom programu rada na temelju Sporazuma o suradnji inspekcijskih službi u području okoliša, u koje su uz inspektore zaštite okoliša uključeni i inspektori nadležni za nadzor primjene propisa kojim se uređuje zaštita voda, zaštita od štetnog djelovanja opasnih kemikalija i buke i zaštita od požara, te ovisno o objektu nadzora i inspektori drugih državnih tijela potpisnika Sporazuma. U 2016. godini planirani su koordinirani nadzori 87 operatera.
- nadzor odlagališta otpada u smislu kontrole provedbe njihove sanacije i izvršenja zadaća propisanih programom aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara na cca 280 lokacija
- osoba kojima su izdane dozvole za gospodarenje opasnim otpadom radi utvrđivanja usklađenosti njihovog rada s izdanim dozvolama na cca 100 lokacija, te prekograničnog prometa otpadom, a u suradnji s carinskom službom Ministarstva financija i službenicima Ministarstva unutarnjih poslova
- nadzor općina vezano za izradu i provođenje plana gospodarenja otpadom te osiguranje uvjeta za razvrstavanje otpada iz kućanstava
- nadzor županija i velikih gradova vezano za praćenje kvalitete zraka,
- nadzor serviseri uređaja i opreme koja sadrži kontrolirane tvari i/ili fluorirane stakleničke plinove
- nadzor turističko - ugostiteljskih objekata (hotela) i luka nautičkog turizma
- nadzor brodogradilišta/ rezališta za uništavanje ribarskih plovila
- nadzor prodavatelja i proizvođača baterija i akumulatora, proizvođača proizvoda od kojih nastaje ambalaža onečišćena opasnim tvarima te proizvođača građevinskih proizvoda

Također su planirani nadzori objekata MORH-a te koordinirani nadzori temeljem Zakona o zaštiti prirode.

U svrhu učinkovite provedbe planiranih aktivnosti za ove su tematske cjeline zaduženi inspektori – koordinatori.

Osim ovih ciljanih nadzora planirano je i obavljanje kontrolnih nadzora na temelju mjera danih na zapisnik ili pokrenutih upravnih postupaka, te nadzor drugih gospodarskih subjekata koji nisu obuhvaćeni tematskim nadzorima.

3.2. Neplanirani inspekcijski nadzori

Osim ciljanih tematskih nadzora planirano je i obavljanje nadzora na temelju podnesaka drugih tijela državne uprave, nevladinih organizacija i građana, u kojima se ukazuje na moguće povrede propisa iz područja okoliša, a koji prema dosadašnjem iskustvu IZO čine oko 20 % planiranih nadzora.

3.3. Unaprjeđenje rada i suradnja inspekcije

S obzirom na specifičnosti u radu inspektora zaštite okoliša, izuzetno veliki broj propisa koji se primjenjuju u okolišnom zakonodavstvu, kao i na činjenicu da je široki raspon zvanja koja su predviđena kao moguća za obavljanje ovog zanimanja, važno je da se inspektori zaštite okoliša redovito educiraju i razmjenjuju znanja i iskustva kako bi njihova postupanja bila ujednačena. U tu svrhu planirano je aktivno sudjelovanje na raznim radionicama te godišnji sastanak inspektora zaštite okoliša.

U cilju unaprjeđenja rada i stjecanja stručnih znanja u primjeni propisa, planiraju se aktivnosti IZO koje se provode u okviru međunarodnih mreža, a također se planira daljnja suradnja sa ostalim nadležnim tijelima za provedbu propisa iz zaštite okoliša kroz neposrednu razmjenu informacija i iskustva.

UIP u kontroli provedbe propisa planira kontinuiranu suradnju s drugim tijelima državne uprave kroz koordinirane inspekcijske nadzore, inspekcijski nadzor vojnih objekata, inspekcijske nadzore prekograničnog prometa otpadom, pripremu i podnošenje optužnih prijedloga na temelju obavijesti o počinjenom prekršaju dostavljenih od strane Ministarstva unutarnjih poslova te provedbu projekata ECRAN/ECENA i IMPEL.

Usporedno s time, unutar UIP planiraju se aktivnosti na unapređenju znanja inspektora i razmjeni iskustava, razvitak alata za planiranje, provođenje i izvještavanje o inspekcijskim aktivnostima.

3.3.1. Suradnja s drugim tijelima državne uprave

Koordinirani inspekcijski nadzori provode se sukladno Sporazumu o suradnji inspekcijskih službi u području okoliša sklopljenog 5. lipnja 2008. godine radi nadzora postrojenja za koje je propisana obveza procjene utjecaja na okoliš, postrojenja koja podliježu obvezi ishođenja okolišne dozvole, postrojenja s opasnim tvarima koje mogu uzrokovati nesreće većih razmjera te po potrebi i drugih pravnih i fizičkih osoba čija je djelatnost od utjecaja na okoliš i zdravlje ljudi. U koordiniranim inspekcijskim nadzorima osim IZO koja ima ulogu koordinatora, ovisno o djelatnosti nadzirane osobe sudjeluju i slijedeće inspekcijske službe u okviru svojih ovlasti: inspektori zaštite prirode, vodopravni inspektori, inspektori zaštite od požara, sanitarni inspektori, poljoprivredni inspektori, elektroenergetski inspektori, inspektori opreme pod tlakom, inspektori rada, veterinarski inspektori, stočarski inspektori i rudarski inspektori. Temeljem sporazuma o suradnji između Državne uprave za zaštitu i spašavanje i tadašnjeg Ministarstva zaštite okoliša i prirode iz siječnja 2013. godine u koordiniranim nadzorima sudjeluju i inspektori zaštite i spašavanja.

Sukladno Sporazumu o provođenju inspekcijskih nadzora sa Ministarstvom obrane dogovorena je suradnja u okviru koje IZO obavlja nadzore nad primjenom Zakona o zaštiti okoliša, Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Zakona o zaštiti zraka u vojnim objektima.

3.3.2. Međunarodna suradnja

U 2016. godini planiran je nastavak sudjelovanja IZO u radu i aktivnostima IMPEL, RENA, INECE i THEMIS mreža, te nastavak suradnje i rad u okviru INTERPOL-ove Radne grupe Sprečavanja kaznenih djela na štetu okoliša, Tehničke radne grupe za SEVESO inspekciju (TWG2), te sudjelovanje u radnim grupama projekata koje se provode u MZOE i drugim državnim tijelima u Republici Hrvatskoj i imaju cilj unaprjeđenje inspekcijskog postupanja. TAIEX kao instrument pomoći će se i dalje koristiti u svrhu jačanja kapaciteta inspekcije za provedbu okolišnog zakonodavstva.

4. PROVEDBA PLANA I PROGRAMA RADA

4.1. Planirani inspekcijski nadzori

4.1.1. Nadzor ovlaštenika za gospodarenje otpadom

IZO je sukladno planu i programu rada za 2016. godinu provela nadzore osoba ovlaštenih za gospodarenje otpadom u kojima je utvrđivala usklađenost rada osoba ovlaštenih za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom: skupljača i oporabitelja medicinskog otpada, oporabitelja opasnog otpada i drugih ovlaštenika za gospodarenje otpadom sukladno procjeni rizika (IRAM).

Prema podacima HAOP, koja vodi Informacijski sustav zaštite okoliša Republike Hrvatske, u svibnju 2016. godine važeću dozvolu za gospodarenje opasnim otpadom, bilo da je riječ o skupljanju, skladištenju, oporabi ili zbrinjavanju otpada, posjedovalo je 68 poslovnih subjekata, a broj važećih dozvola za gospodarenje opasnim otpadom bio je 97, od čega 85 dozvola pokriva djelatnost sakupljanja, 90 djelatnost skladištenja, a 72 postupak obrade opasnog otpada. Za biološku obradu opasnog otpada bile su važeće 3 dozvole.

Određeni broj dozvola izdanih za obradu opasnog otpada ne obuhvaća konačne postupke obrade (npr. fizikalno - kemijska obrada zaraznog medicinskog otpada nije konačni postupak obrade istog) a veći broj izdanih dozvola obuhvaća samo pripremne radnje za oporabu ili zbrinjavanje. Na pojedinim lokacijama osobe ovlaštene za gospodarenje otpadom posjeduju dozvolu za gospodarenje i opasnim i neopasnim otpadom.

IZO je nadzirala usklađenost postupanja ovlaštenika s dozvolom za gospodarenje otpadom, kao i obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom u skladu sa Zakonom o održivom gospodarenju otpadom i provedbenim propisima, te vođenje propisane dokumentacije o otpadu i njeno dostavljanje u propisanim rokovima nadležnim tijelima.

Tijekom 2016. godine IZO je obavila nadzor 74 subjekata koji obavljaju djelatnost gospodarenja otpadom pri čemu je obavljeno 124 nadzora na 93 lokacije.

Na 14 od 93 lokacije utvrđeno je da se subjekt nadzora prestao baviti gospodarenjem otpadom na lokaciji zbog predstečajne nagodbe ili proglašenja stečaja, zatvaranja poslovnog subjekta i brisanja iz sudskog registra, te zbog odbijanja zahtjeva za izdavanje dozvole za gospodarenje otpadom.

Na 27 lokacija osobe ovlaštene za gospodarenje otpadom obveznici su ishođenja okolišne dozvole, za 18 lokacija ishođene su okolišne dozvole i za jednu lokaciju izdano je Rješenje o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša. Za 6 lokacija postupci izdavanja okolišnih dozvola su u tijeku, a za 2 lokacije ovlaštenici za gospodarenje otpadom još nisu podnijeli zahtjeve za ishođenje okolišne dozvole.

U većini slučajeva na nadziranim lokacijama otpadom gospodari jedna ovlaštena osoba, tj. ne iznajmljuje se dio skladišnog prostora drugim osobama, što je u nadzorima prijašnjih godina istaknuto kao problem pri postupanju IZO.

Na 42 lokacije osobe ovlaštene za gospodarenje otpadom bave se prekograničnim prometom otpada, a u nadzorima nisu utvrđene nepravilnosti.

Na 10 lokacija 10 poslovnih subjekata koje imaju dozvolu za gospodarenje medicinskim otpadom utvrđeno je da 3 ovlaštenika samo skuplja medicinski otpad. Od 7 poslovnih subjekata koji posjeduju dozvolu za obradu zaraznog medicinskog otpada, djelatnost obrade tijekom 2016. obavljalo je njih 6 od čega jedan subjekt obrađuje samo vlastiti proizvedeni medicinski otpad. Jedan skupljač medicinskog otpada nije osigurao posebne uvjete prijevoza zaraznog medicinskog otpada.

Jedan obrađivač medicinskog otpada posjeduje dozvolu za obavljanje djelatnosti zbrinjavanja otpada mobilnim uređajem za obradu otpada, a nadzorom je utvrđeno da obavlja obradu potencijalno infektivnog otpada koji se sustavno dovozi na lokaciju gdje se obrađuje, tako da se ne može govoriti o radu mobilnog uređaja, već o trajnom postrojenju za koje je potrebno ishoditi pravovaljanu dozvolu, te je inspektor zaštite okoliša podnio prijedlog za ukidanje dozvole za zbrinjavanje otpada mobilnim uređajem.

Preuzeti medicinski otpad obrađivao se u roku 15 dana od dana preuzimanja. Svi obrađivači (6 ovlaštenika) provodili su propisane analize obrađenog medicinskog otpada, a obrađeni medicinski otpad predavao se uz analizu ovlaštenog laboratorija.

Kod 6 obrađivača zaraznog medicinskog otpada IZO je u 2016. godini obavila ukupno 9 nenajavljenih uzorkovanja obrađenog medicinskog otpada sukladno odredbi članka 15. stavka 3. Pravilnika o gospodarenju medicinskim otpadom (NN, br. 90/15), tijekom kojih su se putem ovlaštenih laboratorija obavile provjere jesu li iz obrađenog medicinskog otpada uklonjeni mikroorganizmi. U jednom slučaju je zbog pozitivnog nalaza pokrenut upravni postupak, tj. izdano je rješenje kojim se zabranjuje rad uređaja za obradu medicinskog otpada.

Skupljeni medicinski otpad skupljači su predavali drugim skupljačima i/ili obrađivačima u Republici Hrvatskoj, a obrađivači su obrađeni medicinski otpad predavali skupljačima, oporabiteljima ili su ga izvozili.

Provođenjem inspekcijskog nadzora utvrđene su nepravilnosti na 32 od 93 nadzirane lokacije. Utvrđene nepravilnosti odnosile su se na sljedeće:

- otpad se skladišti suprotno dozvoli i propisima (skladište se vrste otpada koje nisu navedene u dozvoli, otpad se skladišti na neodgovarajućoj podlozi, otpad se skladišti duže od godine dana)
- građevine za gospodarenje otpadom nisu propisno označene
- propusti u vođenju propisane evidencije i dokumentacije

- propusti u dostavi podataka u nadležna tijela (nepotpuna dostava podataka u ROO, neprijavljivanje opasnih tvari, neprijavljivanje podataka o vrsti i količini ambalaže stavljene na tržište Republike Hrvatske).

U cilju otklanjanja utvrđenih nepravilnosti inspektori zaštite okoliša dali su mjere na zapisnik, donijeli rješenja, izdali prekršajne naloge ili podnijeli optužne prijedloge. Mjere na zapisnik (ukupno 38) dane su osobama ovlaštenim za gospodarenje otpadom na 24 lokacije i određen je rok za otklanjanje utvrđenih nedostataka i nepravilnosti. Nadzirani subjekti su na 16 lokacija u zadanim rokovima izvršili 26 naređenih mjera i otklonili nedostatke i nepravilnosti u radu, a za 12 izrečenih mjera još teku rokovi za njihovo izvršenje.

IZO je donijela 12 rješenja od kojih 9 na temelju Zakona o održivom gospodarenju otpadom, a 3 na temelju Zakona o zaštiti okoliša.

Najveći broj rješenja odnosi se na uklanjanje otpada koji je nepropisno uskladišten ili za koji ovlaštenik ne posjeduje dozvolu, zatim na prijavu opasnih tvari u HAOP, zabranu obavljanja djelatnosti gospodarenja otpadom, te na obvezu vođenja propisane dokumentacije.

Izdan je jedan prekršajni nalog temeljem članka 229. stavak 1. Prekršajnog zakona (NN, br. 107/07, 39/13, 157/13, 110/15), podnesen je jedan optužni prijedlog na temelju Zakona o održivom gospodarenju otpadom, te jedna kaznena prijava na temelju članka 196. stavak 2. Kaznenog zakona (NN, br. 125/11, 144/12, 56/15, 61/15) - Ugrožavanje okoliša otpadom.

Tijekom inspekcijskih nadzora utvrđeno je kako na 2 lokacije stranke nisu bile opremljene uređajima, opremom i sredstvima za dojavu i gašenje požara te su inspektori zaštite okoliša obavijest o utvrđenom proslijedili na nadležno postupanje inspekciji zaštite od požara Ministarstva unutarnjih poslova.

U IRAM programu za procjenu rizika ocijenjene su 72 lokacije, te prema dobivenim rezultatima na 36 lokacija sljedeći nadzor treba obaviti u roku 12 mjeseci od provedenog nadzora, na 21 lokaciji u roku 24 mjeseca, a na 15 lokacija u roku 36 mjeseci od provedenog nadzora.

Ocjena provedbe nadzora

Programom rada IZO planirani su sustavni nadzori osoba ovlaštenih za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom kao glavnih subjekata u održivom gospodarenju otpadom.

Nadzori su 2016. godine bili fokusirani na osobe koje skupljaju i oporabljaju medicinski otpad i osobe koje oporabljaju opasni otpad, te subjekte sukladno rezultatima procjene rizika u IRAM aplikaciji. Provedbom kontinuiranih nadzora iz godine u godinu vidljivi su pozitivni pomaci u postupanju ovlaštenika sukladno propisima, te na većini nadziranih lokacija nisu utvrđene nepravilnosti.

S obzirom na važnost kontrole rada osoba ovlaštenih za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom, programom rada IZO i za 2017. godinu planirani su nadzori ovih subjekata, a za izbor subjekata koristit će se IRAM metoda za ocjenjivanje osoba ovlaštenih za gospodarenje otpadom.

4.1.2. Odlagališta otpada

Sukladno Planu i programu rada za 2016. godine IZO je obavila nadzore odlagališta otpada temeljem odredbi Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Pravilnika o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada (NN, br.

114/15) te sukladno obvezama iz Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku (NN, br. 36/15)

IZO je utvrđivala ispunjavanje uvjeta propisanih Programom aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku na odlagalištima otpada prije početka i tijekom turističke sezone u suradnji s inspekcijskim službama Ministarstva zdravstva i Ministarstva unutarnjih poslova tijekom travnja i svibnja 2016. godine.

Poseban naglasak pri obavljanju nadzora IZO bio je utvrđivanje tijeka sanacije aktivnih i zatvorenih odlagališta, posjedovanje okolišne dozvole (ovisno o kapacitetu odlaganja otpada) i dozvole za gospodarenje otpadom te usklađenost rada odlagatelja s uvjetima iz dozvola. Također su inspektori utvrđivali provođenje mjera zaštite okoliša određene u rješenju o prihvatljivosti zahvata za okoliš, provjeru količina i vrsta odloženog otpada i količinu odloženog biorazgradivog otpada.

Sanacija odlagališta otpada u Republici Hrvatskoj propisana je odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Pravilnika o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada. Postojeća odlagališta koja ne udovoljavaju propisanim uvjetima moraju biti sanirana i/ili zatvorena najkasnije godinu dana od dana puštanja u rad centra za gospodarenje otpadom za područje županije na čijem se području nalaze, a sukladno odredbama Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji, sva postojeća odlagališta u Republici Hrvatskoj moraju ispuniti propisane uvjete do 31. prosinca 2018. Odredbom članka 25. stavka 2. Zakona o održivom gospodarenju otpadom propisano je da je zabranjeno odlaganje otpada na neusklađenom odlagalištu u Republici Hrvatskoj nakon 31. prosinca 2017.

U svrhu sanacije postojećih odlagališta većina JLS je s FZOEU zaključila ugovor o sufinanciranju radova na sanaciji i izradi potrebne dokumentacije.

Tijekom 2016. godini IZO je obavila nadzor 272 odlagališta otpada prema popisu evidentiranih odlagališta i popisu lokacija „divljih odlagališta“ dobivenom obilaskom terena i/ili od JLS te građana. Obavljeni su nadzori aktivnih i zatvorenih odlagališta, odlagališta građevnog otpada i „divljih odlagališta“. Broj nadziranih odlagališta po županijama dan je u tablici 1.

Tablica 1: Broj nadziranih odlagališta u 2016. godini po vrstama i županijama

Rbr.	Županija	Broj nadziranih odlagališta u 2016.				Ukupno nadzirano 2016.
		Odlagališta koja se koriste (aktivna)	Odlagališta građevinskog otpada	Zatvorena odlagališta	„Divlja odlagališta“	
1	Ličko-senjska	10		1		11
2	Primorsko-goranska	11		2		13
3	Istarska	8	5		9	22
4	Zadarska	8		5	5	18
5	Šibensko-kninska	6		2	2	10

6	Splitsko-dalmatinska	14		4	2	20
7	Dubrovačko-neretvanska	9		1		10
I	Ukupno:	66	5	15	18	104
8	Karlovačka	8				8
9	Sisačko-moslavačka	9			3	12
10	Virovitičko-podravska	4		6		10
11	Požeško-slavonska	2			1	3
12	Brodsko-posavska	3		16	1	20
13	Osječko-baranjska	8		10	6	24
14	Vukovarsko-srijemska	6		4	7	17
II	Ukupno:	40	0	36	18	94
15	Koprivničko-križevačka	12		5	6	19
16	Bjelovarsko-bilogorska	5		4		11
17	Varaždinska	1		4	9	15
18	Međimurska	1		5	2	12
19	Krapinsko-zagorska	6		3		10
20	Zagrebačka	6		3	1	10
21	Grad Zagreb	1				1
III	Ukupno:	32	0	24	18	74
IV	Sveukupno	138	5	75	54	272

Tijekom 2016. godine IZO je na 272 odlagališta obavila sveukupno 302 nadzora od čega 157 nadzora na 138 aktivnih odlagališta otpada, 82 nadzora na 75 zatvorenih odlagališta, 5 nadzora na 5 odlagališta građevnog otpada te 58 nadzora na 54 „divljih“ odlagališta.

U nadzorima je utvrđeno da je od 138 aktivnih odlagališta sanirano njih 18, njih 45 je u postupku sanacije, 50 je u fazi izrade dokumentacije, a na 24 sanacija nije uopće započela. CGO Kaštijan je u fazi probnog rada dok bi CGO Marišćina trebao dobiti privremenu uporabnu dozvolu.

Od 138 aktivnih odlagališta otpada njih 78 je obveznik okolišne dozvole koju je do kraja 2016. godine ishodilo 27 operatera. Od presotalih 51 obveznika okolišne dozvole njih 36 je podnijelo zahtjev za ishođenje iste što je poboljšanje u odnosu na 2015. godinu.

Problem rada pojedinih odlagališta bez dozvola za gospodarenje otpadom prisutan je kontinuirano. Od 138 aktivnih odlagališta neopasnog otpada 66 posjeduje dozvolu za gospodarenje otpadom, a 72 još nije ishodilo istu što je nešto manje u odnosu na 2015. godinu. Problem postoji na cijelom području Republike Hrvatske, a najviše aktivnih odlagališta bez dozvole je na području Splitsko-dalmatinske županije (14), slijedi Primorsko-goranska županija sa 8, Dubrovačko-neretvanska županija sa 7. Zadarska, Karlovačka i Zagrebačka županija sa po 6, Šibensko-kninska županija sa 5, Bjelovarsko-bilogorska sa 3 i Sisačko-moslavačka županija sa 2 odlagališta.

Tijekom 2016. godine evidentirano je 8 požara ili dimljenja na slijedećim odlagalištima:

- Sv. Juraj (Senj, Ličko-senjska županija), uzrok nepoznat, veliki požar koji je započeo 25.11.2015.g. , te se aktivirao tijekom siječnja 2016.g. predstavljajući veliki problem zbog vremenskih uvjeta i samog smještaja odlagališta
- Prapatna (Jelsa, Splitsko-dalmatinska županija), nepoznatog uzroka od 13. svibnja 2016.g. gašen od strane vatrogasaca DVD Jelsa i radnika tvrtke Jelkom d.o.o.
- Kokojevica (Lumbarda, Dubrovačko-neretvanska županija), požar nepoznatog uzroka na otoku Korčuli
- Sitnica (Blato, Vela Luka, Dubrovačko-neretvanska županija), požar od 02. srpnja 2016.g. nepoznatog uzroka nakon nekoliko eksplozija unutar odlagališta
- Ilovac (Karlovačka županija) podmetnut požar od strane nepoznate osobe dana 10. lipnja 2016.g. gašen od strane JVP Grada Karlovca i djelatnika Čistoće d.o.o.
- ORL (Ferdinandovac, Koprivničko-križevačka županija), požar od 13. travnja 2016.g. nepoznatog uzroka,
- Piškornica (Koprivnički Ivanec, Koprivničko-križevačka županija), požari od 21. kolovoza i 03. rujna 2016. g. nepoznatog uzroka, samozapaljenje, gašen od strane DVD Koprivnički Ivanec i JVP Koprivnica.

Na aktivnim odlagalištima otpada je tijekom 2016. godine odloženo ukupno 1.217.576,8 tona miješanog komunalnog otpada, 357.639,4 tone biorazgradivog otpada i 414.335,37 tona ostalih vrsta otpada.

Inspekcijske mjere

Inspektori zaštite okoliša su tijekom 2016. godine naredili 52 mjere na zapisnik od čega 3 mjere vezane uz sanaciju odlagališta, a otklonjeno je 20 mjera. Zbog odstupanja od zakonskih odredbi IZO je sveukupno izdala 15 rješenja i isto toliko mjera od čega 7 temeljem Zakona o zaštiti okoliša , 7 temeljem Zakona o održivom gospodarenju otpadom i jedno temeljem Zakona o općem upravnom postupku (NN, br. 47/09). Sveukupno je izvršeno 14 rješenja od čega 8 iz prethodnih godina te 6 iz 2016. godine.

Zaključak

Unatoč pomacima još je uvijek relativno veliki broj odlagališta koja nisu sanirana što je vezano uz brojne probleme koji se ne uspijevaju riješiti tijekom duljeg vremenskog razdoblja, prvenstveno zbog neriješenih imovinsko-pravnih odnosa, nesređenih zemljišnih knjiga i nedostatka financijskih sredstava. Do kraja 2016. godine od 13 centara za gospodarenje otpadom planiranih Planom gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2007. -

2015. godine nije u cijelosti zaživio niti jedan iako su dva izgrađena (Marišćina i Kaštijun) što uvelike otežava situaciju kako sa sanacijom i zatvaranjem odlagališta tako i postizanjem ciljeva i obaveza vezanih uz količine ukupno odloženog i biorazgradivog otpada.

Posljedica prethodno navedenoga je i neizdavanje dozvola za gospodarenje otpadom od strane nadležnih županijskih upravnih odjela.

Iz navedenoga razvidno je kako su neophodne brze i odlučne mjere predstavnika JLS i županija kako bi se pokrenula izgradnja sustava za gospodarenje otpadom.

4.1.3. Prekogranični promet otpada

Nadzor prometa pošiljki otpada obavlja se na graničnim prijelazima, u morskim i riječnim lukama, u željezničkom prometu otpada te u carinarnicama kao i na lokacijama pravnih osoba i fizičkih osoba – obrtnika koje se bave izvozom, uvozom ili oporabom otpada.

Tijekom 2016. godine inspekcijski nadzor prekograničnog prometa otpadom obavljen je na 12 cestovnih prijelaza, u 7 carinarnica, u 4 luke, 1 u željezničkom prometu te na lokaciji 83 pravne osobe. Pritom su obavljena ukupno 182 inspekcijska nadzora od čega 138 redovnih i 44 izvanrednih inspekcijskih nadzora. Pregledano je 258 vozila.

U svrhu prevencije nezakonitih pošiljki otpada broj inspekcijskih nadzora pošiljki otpada u pravnim osobama odnosno nadzor na mjestu nastanka pošiljke prije transporta značajno je povećan u odnosu na 2015. godinu (83 u odnosu na 39).

Redovni inspekcijski nadzori obavljali su se isključivo tijekom uredovnog radnog vremena između 8:00 i 16:00 sati obzirom da nema pasivnog dežurstva IZO niti postoji mogućnost plaćanja prekovremenih sati.

Inspektori zaštite okoliša obavili su 1 inspekcijski nadzor u akciji u koju su bila uključena nadležna tijela Republike Hrvatske i nadležna tijela Republike Slovenije. Potrebno je napomenuti da ovakve zajedničke akcije daju znatan pozitivan doprinos kako unapređenju rada inspekcijskih i drugih nadležnih tijela, tako i doprinose uspješnijem otkrivanju nezakonitih pošiljki.

Zbog nepravilnosti utvrđenih inspekcijskim nadzorima u 2016. godini, inspektori zaštite okoliša donijeli su 20 rješenja s izrečenom mjerom zabrane prometovanja otpada koji ne podliježe notifikacijskom postupku, a podneseno je i 19 optužnih prijedloga prekršajnim sudovima.

U istoj godini, temeljem optužnih prijedloga prekršajni sudovi izrekli su 5 novčanih kazni u ukupnom iznosu 12.500 kuna.

Važno je napomenuti da je u prosincu 2016. godine potpisan Sporazum o suradnji prilikom provođenja nadzora prekograničnog prometa pošiljki otpada između tijela nadležnih za provođenje ovih nadzora i to: Ministarstva zaštite okoliša i energetike - Uprave za inspekcijske poslove, Ministarstva financija - Carinske uprave i Ministarstva unutarnjih poslova - Uprave za granice.

Obveza potpisivanja ovog Sporazuma proizlazi iz odredbi članka 50. Uredbe (EZ) br. 1013/2006, Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2006. o pošiljkama otpada (SL L 190/1, 12.7.2006.), kako je izmijenjen Uredbom (EU) br. 660/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1013/2006 o pošiljkama otpada (SL L 189/135, 27.6.2014.)

Provedbom odredbi Sporazuma očekuje se značajno jačanje suradnje između tijela državne uprave nadležnih za provođenje zakonodavstva iz područja nadzora prometa pošiljki otpada kroz zajedničke nadzore, brzu i učinkovitu razmjenu informacija i iskustava prilikom provođenja nadzora prekograničnog prometa pošiljki otpada, svijesti o prednostima međusobne razmjene informacija i iskustava u sprječavanju svih oblika neovlaštenog prometa otpada, u cilju osiguravanja zaštite okoliša, svijesti o važnosti nadzora pošiljki otpada preko granice kako bi se osigurao odgovarajući način zbrinjavanja ili oporabe otpada.

4.1.4. Nadzor općina vezano za izradu i provedbu plana gospodarenja otpadom te osiguranje uvjeta za razvrstavanje otpada iz kućanstava

U skladu s godišnjim planom rada IZO je tijekom 2016. godine provela nadzor svih 428 općina u Republici Hrvatskoj vezano za izradu i provođenje plana gospodarenja otpadom (PGO) te osiguranje uvjeta za odvojeno prikupljanje otpada. Nadzori su obuhvaćali postupanja općina u dijelu izrade, donošenja i provedbe Plana gospodarenja otpadom te uspostavu sustava odvojenog prikupljanja problematičnog otpada, otpadnog papira, metala, stakla, plastike, tekstila i glomaznog otpada te biorazgradivog otpada.

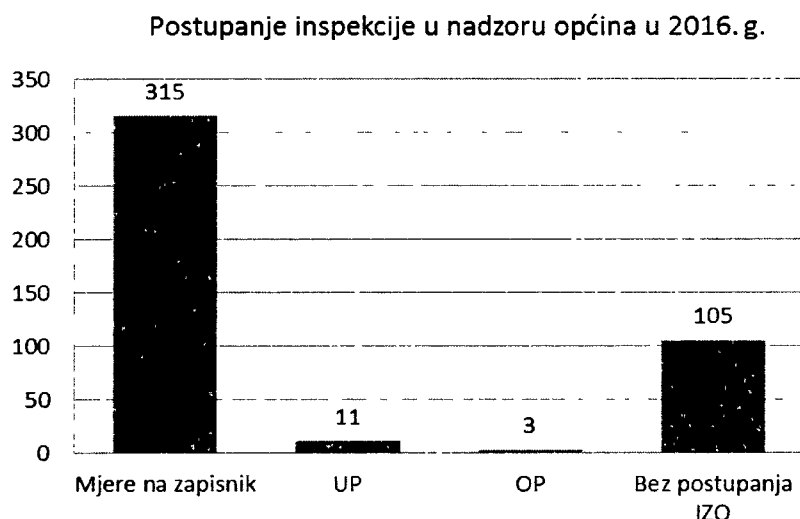
Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske i niz podzakonskih akata koji još uvijek nisu bili doneseni u izvještajnom razdoblju, te nedostatak financijskih sredstava za ispunjavanje zakonskih obveza stvarali su značajan problem u ispunjavanju ciljeva vezanih uz održivo gospodarenje otpadom na području općina RH. Iz dostavljenih izvješća o nadzoru utvrđeno je slijedeće:

- 1) PGO nije izradilo 30 općina (7%)
- 2) potreban broj RD nema 348 općina (81%), a lokacije RD nisu uvrštene u prostorno plansku dokumentaciju 168 općina (38%)
- 3) u velikom broju općina nije osiguran dovoljan broj spremnika za odvojeno prikupljanje otpada na javnim površinama:
 - spremnike na javnim površinama za odvojeno prikupljanje problematičnog otpada nije osiguralo 330 općina (77%), dok spremnike za biorazgradivi otpad nije osiguralo 375 općina (88%)
 - spremnike za papir, metal, staklo, plastiku i tekstil nije osiguralo 289 općina (68%), a 37 općina (9%) nema osigurano prikupljanje glomaznog otpada
- 4) sustav zaprimanja obavijesti o nepropisno odbačenom otpadu nije uspostavljen u 123 općine, sustav evidentiranja lokacija odbačenog otpada nije uspostavljen u 135 općine,

izobrazno-informativne aktivnosti ne provodi 84 općine, dok redoviti godišnji nadzor područja općine radi utvrđivanja postojanja odbačenog otpada nije osiguralo 77 općina.

Zaključak

Zbog utvrđenih nepravilnosti u inspekcijskim nadzorima kod 315 općina naređene su obveze na zapisnik sa ukupno 824 mjere, doneseno je 11 rješenja i podnesena su 3 optužna prijedloga, a sve najvećim dijelom jer JLS nisu osigurale uvjete za odvojeno prikupljanje otpada, nisu poduzele potrebne radnje za osiguravanje RD, nisu započele izradu nacrtu PGO, uspostavile sustav za zaprimanje obavijesti o odbačenom otpadu te nisu uspostavile sustav evidencije odbačenog otpada.

S obzirom na nepostojanje aktualnog Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske u izvještajnom razdoblju, jedino moguće postupanje IZO u pogledu izrade PGO JLS bilo je upućivanje nadziranih JLS da započnu s izradom nacrtu PGO, prema elementima koje on mora sadržavati sukladno odredbi članka 21. stavka 1. Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Također, podzakonskim aktima nije definirano financiranje prikupljanja miješanog i biorazgradivog komunalnog otpada, nisu određeni uvjeti prostornog razmještaja RD, način rada i obračun troškova za rad RD i drugo.

Sustav odvojenog prikupljanja otpada JLS nije uspostavljen u dovoljnoj mjeri odnosno potrebno ga je poboljšati - nije postavljen dovoljan broj spremnika na javnim površinama prema vrstama otpada; biorazgradivi otpad se jedino u ruralnim područjima kompostira na kućnom pragu dok problem prikupljanja i općenito daljnjeg postupanja s tom vrstom otpada nije sustavno riješen; veliki broj općina nema RD (ili nema dovoljan broj RD); potrebna pažnja nije posvećena područjima od posebne državne skrbi, te je kao posljedica svega navedenog dio vrijednih sirovina odložen na odlagalištima. Korisno bi bilo ojačati administrativne kapacitete JLS i pružiti podršku u cjelokupnom planiranju, kao i iznalaženju i podnošenju prijedloga za financiranje putem sredstava EU i drugih eventualno raspoloživih izvora financijskih sredstava, što bi uz jače izobrazno-informativne aktivnosti te adekvatan, dosljedan i potpun zakonski okvir dovelo do jačanja cjelokupnog sustava gospodarenja otpadom s naglaskom na sprječavanje nastanka otpada, povećanje odvojenog prikupljanja otpada i ponovnu uporabu.

4.1.5. Nadzor serviseru uređaja i opreme koja sadrži kontrolirane tvari i/ili fluorirane stakleničke plinove

Sukladno godišnjem planu rada provedeni su inspekcijski nadzori serviseru uređaja i opreme koja sadrži kontrolirane i/ili fluorirane stakleničke plinove u svrhu utvrđivanja usklađenosti postupanja serviseru s odredbama Zakona o zaštiti zraka, Uredbe o tvarima koje oštećuju ozonski sloj i fluoriranim stakleničkim plinovima (NN, br. 90/14) i Pravilnika o izobrazbi osoba koje obavljaju djelatnost prikupljanja, provjere propuštanja, ugradnje i održavanja ili servisiranja opreme i uređaja koji sadrže tvari koje oštećuju ozonski sloj ili fluorirane stakleničke plinove ili o njima ovise (NN, br. 3/13) te uredbi EU kojima je uređeno ovo područje.

Osobe koje su ishodile dozvolu MZOE za obavljanje djelatnosti prikupljanja, provjere propuštanja, ugradnje i servisiranja uređaja i opreme koji sadrže kontrolirane tvari i/ili fluorirane stakleničke plinove bile su dužne do 1.7.2015. godine dostaviti MZOE dokaz o stručnoj osposobljenosti radnika koji rukuju kontroliranim tvarima i/ili fluoriranim stakleničkim plinovima, slijedom čega su tijekom 2016. godine obavljeni nadzori 405 subjekata na cijelom području RH za koje su postojale indicije da nisu dostavili dokaz o stručnoj osposobljenosti radnika u MZOE.

Provedenim inspekcijskim nadzorima je utvrđeno da 236 subjekata (58,27%) obavlja djelatnost servisiranja uređaja koji koriste kontrolirane tvari i/ili fluorirane stakleničke plinove, 94 subjekta (23,21%) obavlja neku drugu djelatnost, a 75 subjekata (18,52%) je zatvoreno.

Od 236 subjekata koji obavljaju djelatnost servisiranja uređaja koji koriste kontrolirane tvari i/ili fluorirane stakleničke plinove 52 nije imalo stručno osposobljenu osobu, 27 nije bilo upisano u Registar pravnih i fizičkih osoba – obrtnika koje se bave djelatnošću uvoza/izvoza i stavljanje na tržište kontroliranih tvari, novih tvari i / ili fluoriranih stakleničkih plinova, servisiranja, obnavljanja i uporabe tih tvari (Registar), a 61 subjekt nije vodio propisane očevidnike o preuzetim uporabljenim količinama tih tvari, postupanju s tim tvarima i o količinama unesenih novih ili uporabljenih kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova, te podatke iz očevidnika ne dostavlja u HAOP.

Zbog utvrđenih nepravilnosti naređene su obveze na zapisnik sa ukupno 107 mjera, te je donijeto 58 rješenja. Najčešće pokrenuti upravni postupci, njih 36 odnosilo se na zabranu obavljanja djelatnosti dok subjekt ne ishodi uvjerenje o stručnoj osposobljenosti radnika koji rukuje kontroliranim tvarima i/ili fluoriranim stakleničkim plinovima, 13 se odnosilo na vođenje propisanog očevidnika o preuzetim uporabljenim količinama tih tvari, postupanju s tim tvarima i o količinama unesenih novih ili uporabljenih kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova dok se preostalih 9 rješenja odnosilo na povredu propisa iz područja gospodarenja otpadom. Mjere na zapisnik koje su najčešće naređivane odnose se na vođenje propisanog očevidnika o preuzetim uporabljenim količinama kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova, postupanju s tim tvarima i o količinama unesenih novih ili uporabljenih kontroliranih tvari i fluoriranih stakleničkih plinova, te dostava podatka iz očevidnika u HAOP (48 mjera), 16 mjera dano je vezano za ishođenje uvjerenja o stručnoj osposobljenosti radnika koji rukuje kontroliranim tvarima i/ili fluoriranim stakleničkim plinovima, a 27 mjera se odnosilo na upis u Registar.

Inspektori su obavili kontrolu izvršenja 25 rješenja te utvrdili da je po istima postupljeno, a u 33 slučaja nije protekao dani rok za izvršenje. Od 107 mjera danih na zapisnik izvršeno je 50 mjera, a za ostale nije protekao rok.

Zaključak

Iako je obveza dostave dokaza o stručnoj osposobljenosti radnika koji rukuju kontroliranim tvarima i/ili fluoriranim stakleničkim plinovima protekla 1.7.2015. godine nadzorima je utvrđeno da 52 serviseri nije MZOE dostavilo dokaz o stručnoj osposobljenosti radnika koji rukuju kontroliranim tvarima i/ili fluoriranim stakleničkim plinovima, a 61 serviser ne vodi propisane očevidnike vezano za kontrolirane tvari i fluorirane stakleničke plinove. Otklanjanjem navedenih nedostataka serviseri kod kojih su provedeni kontrolni nadzori uskladili su se s propisanim obvezama. S obzirom na gospodarska kretanja 169 serviseri od 405 nadziranih prestao je s obavljanjem djelatnosti prikupljanja, provjere propuštanja, ugradnje i servisiranja uređaja i opreme koji sadrže kontrolirane tvari i/ili fluorirane stakleničke plinove.

4.1.6. Nadzor županija i velikih gradova vezano za praćenje kvalitete zraka

Planom rada IZO za 2016. godinu kao jedan od tematskih nadzora bio je predviđen i nadzor provedbe praćenja kvalitete zraka u županijama i velikim gradovima. Svrha nadzora bila je utvrditi ispunjavanje obaveza praćenja kvalitete zraka propisane Zakonom o zaštiti zraka.

Planom rada su predviđeni nadzori svih županija, Grada Zagreba, 16 velikih gradova i grada Kutine, a ukupno je obavljeno 38 inspekcijskih nadzora, dakle svi planom predviđeni nadzori.

U cilju otklanjanja utvrđenih nepravilnosti dano je ukupno 25 mjera na zapisnik kojima je naređeno otklanjanje neusklađenosti koje su se odnosile na izradu programa zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjenama i prilagodbe klimatskim promjenama, koji je sastavni dio programa zaštite okoliša. Ukupno je izvršeno 8 mjera, a ostalima nije istekao rok izvršenja.

Jedan od problema uočenih u inspekcijskim nadzorima je opće nepoznavanje problematike kvalitete zraka što dovodi do neujednačene provedbe zakonom propisanih obaveza županija i velikih gradova. Također, neki od izrađenih programa zaštite okoliša zadovoljavaju predviđenu formu, ali je upitan njihov sadržaj i mogućnost realizacije postavljenih ciljeva i mjera.

Kako još uvijek nije donesena strategija održivog razvitka Republike Hrvatske, temeljem koje se izrađuju planovi i programi, dio županija i gradova smatra da nisu ispunjeni preduvjeti za donošenje programa županija i velikih gradova.

Temeljem provedenih inspekcijskih nadzora IZO je izradila prijedloge izmjena i dopuna Zakona o zaštiti zraka vezano za ukidanje obaveze izrade programa zaštite zraka za velike gradove s obzirom da su već obuhvaćeni u programima koje izrađuje županija. Također su dani prijedlozi za postavljanje novih mjernih postaja u državnoj mreži, a što je usvojeno.

4.1.7. Nadzor luka nautičkog turizma

Sukladno planu rada IZO za 2016. godinu planiran je tijekom I i II tromjesečja tematski nadzor 60 luka nautičkog turizma. Od toga 13 na području Istarske županije, 9 na području Primorsko-goranske županije, 11 na području Zadarske županije, 12 na području Šibensko-kninske županije, 11 na području Splitsko-dalmatinske županije i 4 na području Dubrovačko-neretvanske županije.

Nadzor luka nautičkog turizma je planiran prvenstveno u cilju kontrole postupanja sa nastalim otpadom, njegovim sortiranjem, privremenim skladištenjem unutar luka te načinom konačnog

zbrinjavanja sa posebnim naglaskom na opasni otpad kao što je mulj sa prališta brodova koji predstavlja opasni otpad prema Pravilniku o katalogu otpada (NN, br. 90/15).

Sukladno navedenom, provedenim nadzorima utvrđivala se usklađenost pravnih osoba koje gospodare lukama nautičkog turizma s obvezama propisanim Zakonom o održivom gospodarenju otpadom i provedbenim propisima vezano uz postupanje s otpadom. Osim navedenog, utvrđivala se i usklađenost s obvezama Zakona o zaštiti zraka vezano za nepokretne točkaste izvore te kontrolu usklađenosti postavljenih rashladnih uređaja koji sadrže više od 3 kg kontrolirane tvari prema Uredbi o tvarima koje oštećuju ozonski sloj i fluoriranim stakleničkim plinovima, odnosno postupanje prema rješenjima o procjeni utjecaja na okoliš te kontrola ispunjenja obveza prema izreci rješenja.

Temeljem provedenih nadzora utvrđeno je da neke luke nemaju prališta brodova već se plovila ispiru na kopnu direktnim ispuštanjem otpadnih voda u more i to po 3 luke u Istarskoj, Šibensko-kninskoj i Splitsko-dalmatinskoj županiji, po 2 luke u Dubrovačko-neretvanskoj i Zadarskoj županiji te 1 luka u Primorsko-goranskoj županiji. Unutar luka sa pralištima nastali mulj se redovito čisti iz prihvatnih separatora i propisno zbrinjava putem ovlaštenih sakupljača otpada.

U nadzorima je utvrđeno da sve luke posjeduju spremnike za: zauljeni opasni otpad, ambalažni otpad koji sadrži ostatke opasnih tvari, otpadne filtere za ulje, apsorbense i tkanine za brisanje, akumulatore, papir i staklo. Od 58 nadziranih luka njih 46 postupa sa otpadom u skladu sa propisima vodeći brigu o propisnom skladištenju, vođenju evidencije i pravilnom zbrinjavanju generiranog otpada.

Od 58 luka njih 11 je obveznik ishoda rješenja o procjeni utjecaja zahvata na okoliš. Svi obveznici posjeduju rješenja ali u 2 slučajima nije se postupalo sukladno izreci rješenja.

U 7 luka u kojima se nalaze nepokretni točkasti izvori onečišćujućih tvari u zrak utvrđeno je da se redovito obavlja mjerenje emisija onečišćujućih tvari u zrak, a izmjereni parametri su bili ispod propisanih graničnih vrijednosti emisije. U 13 luka nalaze se klima uređaji koji sadrže više od tri kilograma kontrolirane tvari, a 12 luka je prijavilo takve uređaje HAOP i isti su uredno servisirani sukladno predloženim servisnim karticama.

U cilju otklanjanja utvrđenih nepravilnosti donesena su 3 rješenja od kojih 2 na temelju Zakona o održivom gospodarenju otpadom i jedno rješenje na temelju Zakona o zaštiti zraka. Također je izrečeno 10 mjera na zapisnik sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom te jedna mjera temeljem Zakona o zaštiti zraka. Broj nadziranih subjekata, broj nadzora i poduzete mjere od strane IZO prikazan je u Tablici 2.

Tablica 2: Broj nadziranih luka nautičkog turizma, broj nadzora i poduzete mjere IZO

GODINA	Broj nadziranih subjekata	Broj nadzora	PODUZETE MJERE IZO								
			Rješenja ZOGO ¹⁾		Rješenja ZZZ ²⁾		Rješenja ukupno		Broj mjera na zapisnik		
			doneseno	izvršeno	doneseno	izvršeno	doneseno	izvršeno	ZOGO	ZZZ	Ukupno
2016	58	60	2	1	1		3	1	9	1	10

1) Zakon o održivom gospodarenju otpadom, 2) Zakon o zaštiti zraka

Izvor: pojedinačna izvješća inspektora zaštite okoliša

Najveći broj izrečenih mjera temeljenih na Zakonu o održivom gospodarenju otpadom odnose se na upis u očevidnik osoba koje skladište vlastiti proizvodni otpad, propisno označavanje spremnika, vođenje očevidnika otpada te nabavu spremnika za pojedine vrste otpada.

Mjere izrečene temeljem Zakona o zaštiti zraka odnosile su se na prijavu uređaja koji sadrže više od 3 kg kontrolirane tvari u HAOP kao i vođenje servisne kartice za takav uređaj.

Zaključak

Sukladno utvrđenom u provedenim nadzorima preporuča se obaviti zajedničke nadzore s vodopravnom inspekcijom na 13 lokacija gdje ne postoje uređena prališta brodova. Također u ove nadzore potrebno je uključiti i inspekciju Ministarstva mora, prometa i infrastrukture kako bi zajedničkim nadzorima zaokružili cjelinu kontrole pomorskog dobra te pridonijeli boljoj uspostavi zaštite okoliša na području pomorskog dobra.

4.1.8. Nadzor brodogradilišta/ rezališta za uništavanje ribarskih plovila

Prema planu rada IZO za 2016. godinu bilo je predviđeno provođenje nadzora u pogonima/brodogradilištima u kojima su se uništavala ribarska plovila u sklopu provedbe Mjere 1.1. „Trajna obustava ribolovne aktivnosti“ Europskog fonda za ribarstvo, u Republici Hrvatskoj, a u svrhu utvrđivanja usklađenosti rada sa zakonom i podzakonskim propisima vezano uz postupanje s otpadom proizvedenim uslijed uništavanja plovila. Trajni prestanak ribolovnih aktivnosti jedna je od mjera koje Republika Hrvatska provodi kroz Operativni program za pomorstvo i ribarstvo za programsko razdoblje 2014.- 2020. Riječ je o mjeri koja podrazumijeva dodjelu naknade vlasnicima za trajno povlačenje njihovih ribarskih plovila iz ribolova, a u svrhu uspostave ravnoteže između ribolovnog kapaciteta i ribolovnih mogućnosti nacionalne flote.

Nadzor nad procesima uništavanja plovila, osim IZO obavljala je i Uprava za ribarstvo Ministarstva poljoprivrede. Od predviđenih 8, IZO je obavila nadzore u 7 brodogradilišta/ rezališta brodova na 7 lokacija pri čemu je sastavljeno 12 zapisnika. Pregled broja nadzora i poduzetih mjera dan je u tablici 3.

Tablica 3: Broj nadziranih subjekata, broj nadzora i poduzete mjere IZO u 2016. godini

Broj nadziranih subjekata	Broj obavljenih nadzora	Broj utvrđenih nepravilnosti	Broj naređenih mjera na zapisnik	Broj izvršenih mjera danih na zapisnik	Broj donesenih rješenja	Broj izvršenih rješenja
7	10	9	9	5	2	2

Izvor: pojedinačna izvješća IZO, 2016.

Zbog povreda odredbi Zakona o održivom gospodarenju otpadom, temeljem članka 147. naređeno je 8 mjera i to 2 mjere zbog nerazvrstavanja otpada, 1 mjera zbog ne vođenja evidencije o proizvodnom otpadu na obrascu ONTO odnosno zbog usklađivanja obrasca sa dodatkom XII Pravilnika o gospodarenju otpadom (NN, br. 23/14, 51/14-isp, 121/15, 132/15-isp), 2 mjere zbog neizvršenog upisa u očevidnik osoba koje skladište vlastiti proizvodni otpad, 1 mjera zbog neimenovanja povjerenika i zamjenika povjerenika za otpad, 1 mjera zbog neizrađenog i nedostavljenog Plana gospodarenja otpadom i 1 mjera zbog nepropisno

uskladištenog opasnog otpada. Istekom roka za izvršenje, inspektori još moraju obaviti kontrole izvršenja 4 mjere naređene na zapisnik.

Zbog povreda odredbi Zakona o zaštiti zraka naređena je 1 mjera na zapisnik zbog nevođenja očevidnika sa mjesečnim podacima o potrošnji hlapivih organskih spojeva.

Pokrenuta su dva upravna postupka, te je temeljem Zakona o održivom gospodarenju otpadom stranci naređeno vođenje evidencije o proizvodnom otpadu na obrascu ONTO, a temeljem odredbi Zakona o zaštiti zraka stranci je bilo naređeno vođenje očevidnika sa mjesečnim podacima o potrošnji hlapivih organskih spojeva. Upravni postupci su završeni i stranke su izvršile zadane mjere iz rješenja.

Zaključak

Primjena i provedba inspekcijskih nadzora brodogradilišta u kojima su se uništavala ribarska plovila pokazala su opravdanost izbora ove tematske cjeline za sustavni nadzor. Uništavanjem plavila u brodogradilištima pojavila se velika količina otpada u korelaciji sa težinama plovila: od neopasnih vrsta otpada u najvećoj mjeri otpadno željezo i čelik, drvo, te plastika, a od opasnih vrsta otpada kaljužne vode, zauljene vode, mješavine goriva, otpadna ulja, akumulatorske baterije, te EE otpad. Trebalo je izvršiti kontrolu predaje tog otpada ovlaštenim osobama, kontrolu propisnog skladištenja otpada, te kontrolu vođenja propisane dokumentacije.

Inspekcijskim nadzorima iskontrolirano je uništavanje 15 ribarskih brodova, prilikom čega je utvrđeno da je otpad propisno predan ovlaštenim osobama. Uništavanje svakog plovila obavljano je sukladno „Planu uništavanja i recikliranja plovila“ te „Popisu opasnog materijala i otpada“ to jest aktima koji su morali biti odobreni od strane Hrvatskog registra brodova.

U vezi provedenih nadzora može se zaključiti da se odgovarajuće primjenjivala mogućnost izricanja mjera na zapisnik na temelju kojih su u primjerenom roku otklonjeni utvrđeni nedostaci odnosno odstupanja od propisanih obaveza nadziranih osoba. Otklanjanjem navedenih nedostataka nadzirana brodogradilišta su se uskladila s propisanim obavezama.

Prema dostupnim informacijama, Ministarstvo poljoprivrede objavilo je u prosincu 2016. drugi Pravilnik za provedbu mjere trajnog prestanka ribolovnih aktivnosti, odnosno objavljen je natječaj za dodjelu potpore u okviru mjere I.10. „Trajni prestanak ribolovnih aktivnosti“. Predmet potpore je naknada vlasnicima ribarskog plovila za trajni prestanak ribolovnih aktivnosti, tj. za trajno povlačenje ribarskog plovila iz gospodarskog ribolova na moru. Pravilnikom su definirani uvjeti i kriteriji koje korisnik mora ispuniti da bi ostvario pravo na potporu, a Natječajem su definirani rokovi i dokumentacija koju je potrebno dostaviti. Trajno uništavanje po ovom natječaju predviđeno je za najviše 57 ribarskih plovila. Dakle, mjere trajnih uništavanja plovila u brodogradilištima koja udovoljavaju uvjetima se nastavljaju, te je i dalje potrebno nastaviti nadzore IZO u brodogradilištima/rezalištima koja će obavljati uništavanja.

4.1.9. Nadzor turističko – ugostiteljskih objekata (hotela)

Prema Planu rada IZO za 2016. godinu planirani su nadzori 336 hotela s popisne liste Ministarstva turizma. Tematska akcija imala je naglasak na nadzoru provedbe propisanih mjera vezano na postupanje biootpadom i provjeru propuštanja, ugradnje i održavanja ili servisiranja opreme i uređaja koji sadrže tvari koje oštećuju ozonski sloj ili fluorirane stakleničke plinove. Svrha nadzora je bila utvrditi eventualn neusklađenosti u provedbi propisanih obaveza, a cilj nadzora je bio otklanjanje nepravilnosti te usklađivanje postupanja nadziranih hotela s propisanim obavezama.

Obavljen je nadzor 339 hotela pri čemu je obavljeno 476 inspekcijskih nadzora od čega 335 prvih inspekcijskih nadzora, 46 kontrola izvršenja rješenja i 95 ostalih nadzora uključujući kontrolne nadzore mjera na zapisnik.

Prilikom provedbe predmetne tematske akcije uočena je problematika izostanka provedbenog propisa vezano na posebnu kategoriju otpada – biootpad kojim bi se jasno definiralo propisano postupanje biootpadom (iz hotela) naročito iz udaljenijih krajeva uz obalu i s otoka.

Tematskim nadzorom su također uočeni problemi u provedivosti pojedinih odredbi Zakona o gospodarenju otpadom i Pravilnika o gospodarenja otpadom (pitanje pratećeg lista za pravne osobe vezano na biorazgradivi komunalni otpad).

Provođenjem inspekcijskih nadzora hotela utvrđene su nepravilnosti koje su se odnosile uglavnom na sljedeće:

- nepropisno postupanje s biootpadom
- biootpad se ne predaje ovlaštenim osobama uz prateće listove
- nedostaci u vođenju dokumentacije o otpadu
- na opremi i uređajima koji sadrže tvari koje oštećuju ozonski sloj ili fluorirane stakleničke plinove nisu obavljene provjere propuštanja
- oprema i uređaja koji sadrže tvari koje oštećuju ozonski sloj ili fluorirane stakleničke plinove nisu na obrascu PNOS prijavljeni u HAOP
- nisu obavljena mjerenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora
- za opremu i uređaje koji sadrže tvari koje oštećuju ozonski sloj ili fluorirane stakleničke plinove ne vode se SK kartice

Najčešće utvrđena nepravilnost odnosila se na postupanje s biootpadom, a slijedi neprijavljivanje opreme i uređaja koji sadrže tvari koje oštećuju ozonski sloj ili fluorirane stakleničke plinove.

U cilju otklanjanja utvrđenih nepravilnosti donijeta su rješenja i dane su mjere na zapisnike. Temeljem obavljenih nadzora ukupno je doneseno 69 inspekcijskih rješenja, 31 (45%) temeljem Zakona o održivom gospodarenju otpadom i 38 (55%) temeljem Zakona o zaštiti zraka. Ukupno su izvršena 24 rješenja donesena temeljem Zakona o zaštiti zraka i 15 rješenja donesena temeljem Zakona o održivom gospodarenju otpadom

Dano je ukupno 538 mjera na zapisnik od toga 12 (2%) temeljem Zakona o zaštiti okoliša, 348 (65%) temeljem Zakona o održivom gospodarenju otpadom i 178 (33%) temeljem Zakona o zaštiti zraka. Ukupno je izvršeno 54% mjera naređenih na zapisnik.

Tablica 4 Broj nadziranih hotela, broj nadzora i poduzete mjere IZO u 2016. godini

Broj nadziranih subjekata	Broj nadzora	Broj zapisnički naređenih mjera								Broj rješenja							
		ZOZO		ZOGO		ZOZZ		UKUPNO		ZOZO		ZOGO		ZOZZ		UKUPNO	
		Doneseno	Izvršeno	Doneseno	Izvršeno	Doneseno	Izvršeno	Doneseno	Izvršeno	Doneseno	Izvršeno	Doneseno	Izvršeno	Doneseno	Izvršeno	Doneseno	Izvršeno
339	476	12	3	348	175	178	110	538	288	0	0	31	15	38	24	69	39

Izvor: pojedinačna izvješća IZO, 2016

Ocjena provedbe nadzora

Primjena i provedba upravnih mjera i mjera na zapisnik pokazala je opravdanost izbora ove tematske cjeline za sustavni nadzor.

Obzirom na evidentno velike količine nastalog biootpada koji se ili odlaže zajedno s komunalnim otpadom ili nepropisno daje za ishranu domaćih životinja te kanalizira u (najčešće) more od osobite je važnosti uspostavljanje propisnog odvajanja nastalog biootpada u hotelima i propisana predaja biootpada sukladno odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom. Hoteli kao proizvođači otpada moraju sav nastali proizvodni otpad koji nastaje obavljanjem svih aktivnosti pri obavljanju djelatnosti predati osobama koje posjeduju odgovarajuću dozvolu za obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom za taj otpad. U vezi provedenih nadzora može se zaključiti da su se odgovarajuće primjenjivale upravne mjere i mjere na zapisnik na temelju kojih su u primjerenom roku otklonjeni utvrđeni nedostaci odnosno odstupanja od propisanih obaveza nadziranih osoba.

4.1.10. Nadzor prodavatelja i proizvođača baterija i akumulatora

Sukladno Planu rada IZO je provela nadzor proizvođača/uvoznika i prodavatelja baterija i akumulatora koji se stavljaju na tržište RH, s ciljem kontrole ovih subjekata u smislu članka 42. i članka 64. Zakona o održivom gospodarenju otpadom i kontrole provođenja obveza prema Pravilniku o baterijama i akumulatorima i otpadnim baterijama i akumulatorima (NN, br.111/15).

Pravilnikom o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima propisan je način obilježavanja baterija i akumulatora, obveze proizvođača baterija i akumulatora, sustav sakupljanja i uporabe otpadnih baterija i akumulatora kao i sustav naknada.

Naknada se plaća FZOEU za količine prijenosnih baterija i akumulatora koje proizvođač stavlja na tržište na području RH u obračunskom razdoblju, a koji zatim tako prikupljena sredstva isplaćuje sakupljačima (za otpadne baterije i akumulatore predane oporabiteljima) i oporabiteljima (za otpadne baterije i akumulatore preuzete od sakupljača).

Ukupno je nadzirano 89 pravnih osoba i obavljeno 97 nadzora. Tijekom 2016. godine 33 nadzirana subjekta nije uvezilo baterije i akumulatore. Od preostalih 56 subjekata 42 pravne osobe uvezile su baterije i akumulatore, svega 2 subjekta proizvođači su baterija i akumulatora, a 12 su prodavatelji baterija i akumulatora krajnjem korisniku. Kod 34 subjekta IZO je dala mjere na zapisnik, a od tog broja kod 13 subjekata je utvrđeno da nisu dostavili podatke FZOEU na propisanim obrascima.

Otklanjanjem navedenih nedostataka proizvođači/uvoznici i prodavatelji baterija i akumulatora uskladili su se s propisanim obvezama. Izvršenjem mjera nadzirani subjekti su upoznati sa sustavom održivog gospodarenja otpadom, propisima i dokumentacijom koju su dužni dostavljati.

4.1.11. Nadzor proizvođača građevinskih proizvoda

Sukladno godišnjem planu rada provedeni su nadzori proizvođača i ugrađivača građevnih proizvoda (stolarije) s obzirom na pojačane aktivnosti vezane za izmjenu stolarije, obnove fasada i krovišta na obiteljskim kućama i stambenim/poslovnim zgradama sufinancirane od strane FZOEU. U nadzorima se utvrđivala usklađenost rada nadziranih osoba s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Pravilnika o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest (NN, br. 69/16).

Inspektori zaštite okoliša obavili su 171 nadzor kod 122 poslovnih subjekata registrirana za proizvodnju i ugradnju građevinskih proizvoda te utvrdili da u vrijeme provedbe inspekcijskih nadzora 14 poslovnih subjekata nije obavljalo registriranu djelatnost zbog neaktivnosti tvrtke. Zbog NKD klasifikacije neki subjekti su bili samo registrirani za djelatnosti koje su bile predmet nadzora ali se time ne bave, 16 poslovnih subjekata samo proizvodi. 14 ih samo ugrađuje, a 66 ih obavlja i proizvodnju i ugradnju pvc stolarije.

Od ukupnog broja nadziranih poslovnih subjekata samo 53 su vodila evidenciju o otpadu na propisanom obrascu ONTO, a 78 ih je posjedovalo prateći list za predani otpad.

Obvezu zbrinjavanja vlastitog otpada preuzelo je 39 (32%) investitora, u 34 (28%) slučajeva otpad je s lokacije odvezio izvođač radova, a u ostalim slučajevima otpad su na gradilištu preuzimale ovlaštene tvrtke. Otpad nastao pri proizvodnji proizvoda razdvajalo je i skladištilo u odvojenim spremnicima 78 (64%) poslovnih subjekata dok je njih 50 (40%) propisno označilo mjesta za privremeno skladištenje otpada. Vlastiti proizvodni otpad i građevni otpad preuzet u posjed prevozilo je 35 (29 %) poslovnih subjekata, a 8 (7%) ih je upisano u Očevidnik prijevoznika neopasnog otpada. Ovlaštenim osobama otpad je predavalo 67 (55%) poslovnih subjekata, a 10 (8,2%) poslovnih subjekata otpad je predavalo osobama koje nemaju dozvolu za gospodarenje otpadom. Obzirom na mjesto predavanja otpada samo su dva subjekta svoj otpad predavala u reciklažna dvorišta, 5 na lokacije predviđene od strane JLS za prihvrat građevnog otpada, a njih 14 je otpad predavalo na lokalnim odlagalištima koja prihvaćaju građevni otpad.

Postupanje inspektora u nadzorima

Inspektori su utvrdili nepravilnosti na 77 nadziranih lokacija i naredili ukupno 163 mjere na zapisnik te donijeli 20 rješenja. Zbog povreda Zakona o održivom gospodarenju otpadom naređeno je 45 mjera zbog ne vođenja evidencije o otpadu na obrascu ONTO, 31 mjera zbog ne označavanja spremnika za otpad nazivom i ključnim brojem otpada, 24 mjere zbog nepodnošenje zahtjeva za upis u očevidnik prijevoznika, 20 mjera zbog nerazvrstavanja otpada na mjestu nastanka, 10 mjera zbog neispunjavanja obveza kao proizvođača otpada, 9 mjera kojima se naređuje predaja otpada ovlaštenim osobama, 6 mjera za dostavu dokumentacije inspekciji, 6 mjera zbog ne izrade i dostave Plana gospodarenja otpadom, 4 mjere kojima se naređuje podnošenje zahtjeva za upis u očevidnik nusproizvoda, 2 mjere za uklanjanje otpada iz proizvodnog kruga, 2 mjere zbog ne podnošenja zahtjeva za upis u očevidnik osoba koje skladište vlastiti proizvodni otpad i 4 ostale mjere. Sve naređene mjere na zapisnik su izvršene u danom roku.

Inspektori su donijeli ukupno 20 rješenja od čega 14 rješenja za vođenje očevidnika na obrascu ONTO, 1 rješenje za uklanjanje opasnog otpada putem ovlaštene osobe, 1 rješenje o zabrani uvoza otpada i obavljanje djelatnosti gospodarenje otpadom, 1 rješenje za upis u očevidnik prijevoznika neopasnog otpada, 1 rješenje za upis u Registar uvoznika kontroliranih i/ili zamjenskih tvari, 1 rješenje o prijavi TOOS na obrascu PNOS i 1 rješenje o dostavi podataka o ambalaži stavljenoj na tržište prema FZOEU. Svi upravni postupci su završeni i stranke su izvršile naređene mjere iz rješenja.

Podnesen je jedan optužni prijedlog temeljem Zakona o održivom gospodarenju otpadom zbog predaje otpada osobi koja nije ovlaštena za gospodarenje otpadom.

Zaključak

Kako ova vrsta djelatnosti do sada nije bila predmet tematskog nadzora IZO evidentan je i visok postotak od 63% poslovnih subjekata kod kojih su utvrđene nepravilnosti. Najveći nedostatak utvrđen provedbom nadzora odnosio se na postupanje s otpadom i vođenje propisane evidencije, a zbog vrlo malog broja reciklažnih dvorišta za prihvrat građevnog

otpada jedan dio nadziranih subjekata skladištio je otpad na vlastitim skladištima kroz dulje vrijeme. Kod većih investitora (pravne osobe i višestambene zgrade) otpad se ugovorno rješavao putem izvođača radova i predavao ovlaštenim tvrtkama, dok je najveći broj investitora fizičkih osoba sam zbrinjavao otpad.

Slijedom navedenog, nadzor nad ovom djelatnošću treba nastaviti te podići razinu svijesti i unaprijediti način postupanja s otpadom kod proizvođača i ugrađivača proizvoda u građevinarstvu.

4.1.12. Nadzor proizvođača proizvoda od kojih nastaje ambalaža onečišćena opasnim tvarima

Tematski nadzor proizvođača proizvoda od kojih nastaje ambalaža onečišćena opasnim tvarima nije izvršen jer nisu osigurani uvjeti za gospodarenje istom.

Problemi u primjeni Pravilnika o ambalaži i otpadnoj ambalaži (NN, br. 88/15, 78/16)

1. Pravilnikom je, članak 29. predviđena uspostava Registra gospodarenja posebnim kategorijama otpada kojega bi trebao voditi FZOEU, a taj Registar nije uspostavljen.
2. Pravilnikom je kao sakupljač otpadne ambalaže definirana pravna ili fizička osoba – obrtnik koja sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom ima dozvolu za obavljanje djelatnosti sakupljanja otpadne ambalaže i ima sklopljen ugovor s FZOEU o obavljanju usluge sakupljanja otpadne ambalaže. Navedeni ugovori nisu sklopljeni, pa prema Pravilniku o ambalaži i otpadnoj ambalaži nemamo definirane sakupljače otpadne ambalaže.
3. Pravilnikom je propisano kako obradu otpadne ambalaže u Republici Hrvatskoj obavlja pravna ili fizička osoba – obrtnik koja je ishodila odgovarajuću dozvolu za gospodarenje otpadom za obradu otpadne ambalaže sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom te na temelju ovlaštenja MZOE sklopila ugovor s FZOEU, članak 20. Pravilnika. Tijekom 2016. godine ugovori s FZOEU nisu sklopljeni niti za neopasnu otpadnu ambalažu niti za otpadnu ambalažu koja je opasni otpad.
4. Gospodarenje otpadnom ambalažom koja je opasni otpad
 - Zakonom o održivom gospodarenju otpadom, članak 68., predviđeno je kako će u okviru sakupljanja posebnih kategorija otpada u sustavu kojim upravlja FZOEU, ministar donijeti Odluku o područjima sakupljanja određenog otpada. MZOE je donijelo Odluku o područjima sakupljanja neopasne otpadne ambalaže (NN, br. 88/15). Prema toj odluci određeno je pet regionalnih cjelina za skupljanje neopasne ambalaže, ali njome nije obuhvaćeno skupljanje ambalaže koja je opasni otpad.
 - Vlada Republike Hrvatske donijela Uredbu o gospodarenju otpadnom ambalažom (NN, br. 97/15) kojom se propisuje način izvršenja obveza postizanja propisanih ciljeva u vezi gospodarenja otpadnom ambalažom, način izračuna i iznos povratne naknade za gospodarenje otpadnom ambalažom, iznos povratne naknade i način izračuna troškova za povratnu naknadu. Navedena uredba ne spominje ambalažu koja je opasni otpad.
 - Pravilnikom je u članku 20. predviđeno kako je posjednik otpadne ambalaže koja je opasni otpad istu dužan predati sakupljaču (ukoliko je posjednik pravna osoba ili fizička osoba – obrtnik). Ako ambalaža koja je opasni otpad potječe od fizičke

osobe, tada je posjednik otpada (fizička osoba) istu dužna predati osobi koja upravlja reciklažnim dvorištem, sakupljaču ili prodavatelju proizvoda. Tijekom 2016. godine FZOEU nije temeljem ovoga Pravilnika sklopio ugovore niti s jednim sakupljačem, a niti nema ugovora sklopljenih temeljem prethodnih zakona i pravilnika, kako je to predviđeno prijelaznim odredbama. Prema tome sakupljača otpadne ambalaže koja je opasni otpad prema navedenom Pravilniku nema, pa niti fizička osoba, niti pravna osoba, niti fizička osoba – obrtnik, niti prodavatelj, niti osoba koja upravlja reciklažnim dvorištem nemaju sakupljača na teritoriju RH kojemu bi, sukladno Pravilniku, mogle predati tu ambalažu.

4.13. Nadzor objekata MORH-a

Temeljem Sporazuma o provođenju inspekcijskih nadzora IZO je tijekom 2016. godine u suradnji sa Sektorom za nekretnine, graditeljstvo i zaštitu okoliša, Uprave za materijalne resurse MORH-a obavljala nadzore primjene odredbi Zakona o zaštiti okoliša, Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Zakona o zaštiti zraka na planiranim vojnim lokacijama.

U protekloj 2016. godini nadzorima je bila obuhvaćena ukupno 21 vojna lokacija. Osim standardne prakse nadzora 3 vojna poligona: Crvena Zemlja kod Knina, Eugen Kvaternik kod Slunja i Gašinci kod Đakova uključen je i vojni poligon „Gakovo“ kod Grubišnog Polja. Nadzorom su obuhvaćene radarske postaje: RP „Sljeme“ na Medvednici, RP „Papuk“, RP „Tovar“ na Malom Lošinju, RP „Lastovo“ Lastovo, RP „Rota“ na Pelješcu, RP „Učka“ te vojarna „123. br. HV“ u Požegi, vojarna „Kovčanje“ na Malom Lošinju, vojarna „Sv. Nikola“ u Lori - Split, vojarna „Žrnovnica“, vojarna „Bilogora“ kod Bjelovara, vojarna „Josip Jović“ kod Udbine, vojarna „Bosut“ u Vinkovcima, vojarna „Divulje“ kod Trogira, vojarna „Peneda, Brijuni, zb „Zemunik“, Zemunik Donji i vojno skladišni kompleks „Doljani“ kod Daruvara.

Višegodišnjim inspekcijskim nadzorima na vojnim poligonima Crvena zemlja kod Knina i Eugen Kvaternik kod Slunja uočeni su pozitivni pomaci u rješavanju postupaka uništavanja ubojitih bojnih sredstava (UbS). Primjerice, u završnoj je fazi gradnja novog stalnog mjesta uništavanja UbS-a na vojnom poligonu Eugen Kvaternik kod Slunja sukladno postavljenim smjernicama i propisanim mjerama zaštite okoliša iz Rješenja o prihvatljivosti zahvata u okoliš, a stavljanje u punu funkciju istog očekuje se tijekom 2017. Uništavanje će se obavljati u kontroliranim uvjetima prema najvišim NATO tehničkim standardima na jednom mjestu što u konačnici olakšava kontrolu i nadzor postupanja.

Inspekcijskim nadzorom gore navedenih lokacija dane su smjernice za organizaciju sustava gospodarenja otpadom odnosno obveze odvojenog prikupljanja posebnih vrsta otpada te vođenje propisne evidencije o otpadu kao i izvješćivanje o istom. Također, u sklopu nadzora nad primjenom propisa o zaštiti zraka posebna pozornost usmjerena je na nadzor korištenja fiksnih i prenosivih halona (1301 i 1211) koji se koriste kao sredstvo za gašenje požara na vojnim kopnenim vozilima, brodovima i zrakoplovima kod kojih je dopušteno korištenje halona samo za kritične primjene propisane prilogom VI. Uredbe (EZ) br. 1005/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o tvarima koje oštećuju ozonski sloj (preinaka) (Tekst značajan za EGP) (SL L 286, 31. 10. 2009.) kako je izmijenjena i dopunjena Uredbom Komisije (EU) br. 744/2010 od 18. kolovoza 2010. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1005/2009 Europskoga parlamenta i Vijeća o tvarima koje oštećuju ozonski sloj, s obzirom na kritične primjene halona (Tekst značajan za EGP) (SL L 218, 19. 8. 2010.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 1005/2009).

U tom smislu, upućeni su korisnici na obvezu poštivanja zakonskih propisa i pravovremenu zamjenu navedenih sredstava sa ekološki prihvatljivim sredstvima u skladu sa rokovima iz navedene Uredbe.

Inspekcijskim nadzorima utvrđeno je kako je na višegodišnje nadziranim lokacijama uočen pozitivan trend uvođenja preporučenih mjera i otklanjanja uočenih nedostataka u svrhu poboljšanja sustava upravljanja okolišem te ispunjavanja zakonski propisanih obveza.

Stoga je u planu za 2017. predložen nastavak suradnje u smislu ponovnog nadzora pojedinih lokacija iz 2016. na kojima su uočeni određeni nedostaci i za koje su dane smjernice za uklanjanje istih, a također je plan nadzora proširen na lokacije koje do sada nisu nadzirane.

4.14. Nadzor u nacionalnim parkovima i parkovima prirode

Temeljem Zakona o zaštiti prirode (NN, br. 80/13), inspekcija zaštite prirode i IZO su tijekom 2016. godine provele zajedničke nadzore u 2 nacionalna parka (NP) i 4 parka prirode (PP). Koordinirani nadzori obavljeni su u NP Kornati, NP Brijuni, PP Lastovsko otočje, PP Lonjsko polje, PP Papuk i PP Žumberak-Samoborsko gorje. U nadzorima inspekcije zaštite prirode ustanovljene su prije svega nepravilnosti u smislu da pojedini parkovi nemaju potrebnu dokumentaciju to se prije svega odnosi na prostorne planove i planove upravljanja koji su ujedno i temeljni dokumenti u skladu s kojima djeluje i upravljaaju javne ustanove (JU). U tom smislu mogu se izdvojiti sljedeći problemi:

1. PP Lastovsko otočje nema Prostorni plan, a JU smatra da je na snazi Prostorni plan Općine Lastovo. Plan upravljanja je u završnoj fazi izrade.
2. NP Kornati koristi se Prostornim planom iz 2003. godine, a tijekom 2016. godine započeli su raditi na izmjenama i dopunama. Plan upravljanja donesen je 2014. godine.
3. NP Brijuni ima Prostorni plan iz 2001. godine i Plan upravljanja iz 2016. godine.
4. PP Žumberak Samoborsko gorje ima prostorni plan iz 2014. godine. Plan upravljanja je u tijeku donošenja.
5. PP Papuk nema prostorni plan, a Plan upravljanja je donesen za razdoblje 2011.- 2021.
6. PP Lonjsko polje ima Prostorni plan iz 2011. godine, a Plan upravljanja nije donesen.

Iz prethodno navedenog se vidi da je stanje s prostornim planovima područja posebnih obilježja kod 6 nadziranih parkova vrlo loše. Ono što posebno komplicira stvari su zastarjeli prostorni planovi i planovi upravljanja kao i planovi upravljanja doneseni bez postojećih i važećih prostornih planova.

Na osnovu izvršenih nadzora ustanovljeno je nekoliko problema vezanih uz parkove koji se nalaze na području uz more ili na otocima, a to je prije svega problematika pomorskog dobra koje je u nadležnosti Ministarstva mora, prometa i infrastrukture. Radi se o pristaništima, sidrištima i ostalim aktivnostima na pomorskom dobru za koje se izdaju koncesijska odobrenja od strane Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, a JU nadležne za upravljanje zaštićenim područjem ne mogu obavljati kontrolu. U jednom od mišljenja koje je na zahtjev JU NP Kornati dalo Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture predlaže se da JU NP Kornati izvijesti Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture o mjestima predviđenim kao lučka područja odnosno sidrišta predviđena kao sidrišta sukladno važećoj prostorno planskoj dokumentaciji. Po utvrđenju granica lučkih područja posebne namjene - luke nautičkog turizma, dodijelila bi se koncesija za gospodarsko korištenje, uz posebne uvjete zaštite prirode, dok bi se luke otvorene za javni promet dale na upravljanje lučkoj upravi. Iz

navedenog mišljenja jasno proizlazi da je navedena problematika zahtjevana i da će u skoro vrijeme ove probleme biti potrebno riješiti na ministarskom nivou.

Jedan od problema također vezanih za parkove koji se nalaze na području uz more ili na otocima, bez obzira da li se radi o NP ili PP, je obavljanje ribolova u zaštićenim područjima.

Za parkove prirode u kontinentalnom dijelu uglavnom se vežu problemi s otpadom koji je redovito u zoni nedaleko izvan granica parka. Drugi problem je vezan za provođenje lovnih aktivnosti i eksploataciju drva. Uvjeti zaštite prirode koji se izdaju za Šumsko gospodarske i Lovno gospodarske osnove u slučaju PP Papuk i aktivnosti vezano uz eksploataciju mineralnih sirovina obično su preopćeniti i nije ih moguće kontrolirati s pozicije ni čuvarske službe ni inspekcije zaštite prirode.

Ono što je zajedničko gotovo svim parkovima, a u nadzoru je ustanovljeno da je takva situacija i u nadziranih šest parkova je nedovoljan broj čuvara prirode u javnim ustanovama kao i nedovoljno precizno definirani poslovi i ovlasti čuvara prirode.

U sklopu koordiniranih nadzora izvršeni su i nadzori u području zaštite okoliša koje su obavili inspektori zaštite okoliša te su u dva slučaja ustanovljene nepravilnosti. Prva nepravilnost je ustanovljena u NP Kornati gdje je utvrđeno da se ne vodi očevidnik o nastanku i tijeku otpada od strane prijevoznika otpada na propisanom obrascu (ONTO-P) te je zapisnikom naloženo vođenje evidencije o nastanku i tijeku otpada na propisani način.

Na području PP Žumberak - Samoborsko gorje u nadzoru tvrtke POLIRA d.o.o. u Radatovićima utvrđene su dvije nepravilnosti. Nepravilnost u postupanju i skladištenju opasnim otpadom i obaveza mjerenja točkastog nepokretnog izvora onečišćujućih tvari u zrak jednom godišnje. Za utvrđene nepravilnosti izdana su rješenja o uklanjanju utvrđenih nepravilnosti s rokom 60 dana, a kontrolom izvršenja rješenja utvrđeno je da su nepravilnosti otklonjene i rješenjima naređene mjere u potpunosti izvršene.

4.2. Neplanirani inspekcijski nadzori

4.2.1. Nadzori po predstavkama (prijavama)

U IZO je tijekom 2016. godine putem urudžbenog zapisnika zaprimljeno 1067 predstavki od kojih su po strukturi prijavitelja najbrojnije predstavke građana i anonimne predstavke. Također su zaprimljene predstavke raznih državnih tijela, institucija i udruga: Ministarstva unutarnjih poslova, JLS, drugih inspekcija, nevladinih udruga, pučke pravobraniteljice, državnog odvjetništva, Ureda Predsjednice Republike Hrvatske, Vlade Republike Hrvatske i Hrvatskog sabora.

IZO je postupila i provela odgovarajuće postupke prema navodima iz 911 zaprimljenih predstavki od čega je njih 200 proslijeđeno drugim inspekcijskim tijelima. Po 18 anonimnih nerazumljivih i nejasnih predstavki nije bilo moguće daljnje postupanje.

Na e-mail adresu okolis.inspekcija@mzoip.hr zaprimljeno je 1200 elektronskih predstavki od kojih je 883 (73,58 %) obrađeno od strane IZO, a 317 (26,42 %) je proslijeđeno drugim tijelima/inspekcijama. Od 883 predstavki obrađenih od strane IZO njih 353 odnosilo se na različite upite koji nisu u nadležnosti IZO.

Najčešći razlozi podnošenja predstavki iz nadležnosti IZO odnosili su se na nepropisno gospodarenje otpadom, postupanje sa azbestom, paljenje otpada, kao i onečišćenje zraka te imisije iz raznih izvora.

Najučestalije predstavke koje su proslijeđene drugim tijelima/inspekcijama odnosile su se na bespravnu gradnju, nepropisno ispuštanje sadržaja septičkih jama, neugodne mirise, buku, otpadne vode i onečišćenje voda, devastaciju obale, šuma i zaštićenih predjela, primjedbe na rad lokalnih službi, nepropisno držanje životinja, obračun komunalne naknade i ugroženost zdravlja i života. Također su temeljem članka 36. Zakona o održivom gospodarenju otpadom JLS prosljeđivane prijave vezano na odlaganje otpada od strane nepoznatih osoba na mjesta koja za to nisu predviđena.

4.2.2. Izvanredni događaji

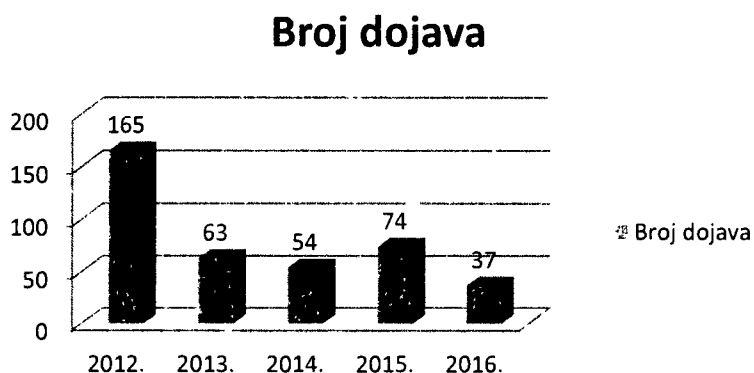
Posebnu grupu neplaniranih nadzora IZO čine izvanredni događaji. Dojave o izvanrednim događajima zaprimaju se putem Državne uprave za zaštitu i spašavanje – Centra 112, informacija drugih nadležnih tijela npr. MUP-a ili Carinske uprave Ministarstva financija te izravno dojavom od operatera koji temeljem odredbi Zakona o zaštiti okoliša imaju obavezu bez odgađanja obavijestiti nadležna tijela o svim bitnim aspektima i mjerama poduzetim u svrhu sprječavanja štete u okolišu nastale uslijed obavljanja njihove djelatnosti ili njihovog svođenja na najmanju moguću mjeru.

Tijekom 2016. godine evidentirano je 37 dojava o izvanrednim događajima temeljem kojih su inspektori zaštite okoliša obavili 44 nadzora. Od ukupno 37 dojava kod dvije dojave nije utvrđeno onečišćenje okoliša. Zabilježen je samo jedan neopravdani poziv. U preostale 34 dojave, u 30 slučajeva onečišćivač je poznat.

Najviše dojava zaprimljeno je u Zagrebačkoj županiji (17), a slijede po tri dojave u Koprivničko-križevačkoj i Bjelovarsko-bilogorskoj županiji. Najviše je poziva bilo tijekom srpnja i rujna.

Usporedba s prethodnim godinama

Broj dojava IZO u 2016. godini u odnosu na prethodne godine prikazan je na grafu 1.

Graf 1: Prikaz broja zaprimljenih dojava o izvanrednim događajima

Iz prikaza grafa 1, vidljivo je da je broj zaprimljenih dojava o izvanrednim događajima u 2016. godini značajno manji od 2015. godine. U 2016. godini bilo je ukupno 37 dojava, što je 50% manje nego u 2015. godini, 31% manje u odnosu na 2014. godinu, 41% manje nego u 2013. godinu te 78% manje u odnosu na 2012. godinu.

Uzroci i posljedice za sastavnice okoliša

Najčešći uzrok (15 slučajeva) nastanka izvanrednog događaja u 2016. godini je vezan za propuštanje cjevovodnog transporta - naftovoda i bušotina te izlivanje nafte u okoliš. Slijedi izlivanje otpadnih tekućina uslijed prometnih nesreća transportnih vozila i slično (7 slučajeva), spaljivanje otpada uključujući požare na odlagalištima otpada (7 slučajeva) te odbacivanje otpada u okoliš (3 slučaja: odbačena živa u metalnim bocama od strane nepoznate osobe na području Novog Marofa, odbačene bačve nepoznatog sastava uz Domovinski most u Zagrebu i odbacivanje azbestnog otpada na zemljanoj površini s građevinskim otpadom od strane jedne pravne osobe iz Zagreba) i 2 slučaja ispuštanja onečišćujućih tvari u zrak (ispuštanje klora u strojarnici bazena hotela Sensimar Makarska u Igranama zbog mehaničkog puknuća cjevčice na sustavu za doziranje klora u bazen i ispuštanje amonijaka uslijed propuštanja na rashladnom uređaju u tvrtki Dr. Škobić d.o.o. u Samoboru).

Postupanje IZO

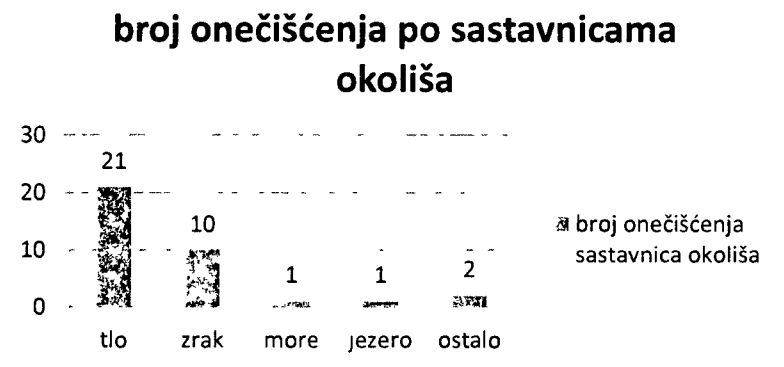
Najčešće naređivane hitne mjere od strane IZO bile su sanacija tla u 17 slučajeva te propisno zbrinjavanje otpada u 13 slučajeva.

Analiza

Najveći broj (15) izvanrednih događaja u 2016. godini je vezan za cjevovodne transporte u vlasništvu INA d.d., gdje uslijed mehaničkih oštećenja naftovoda uzrokovanih korozijom ili ilegalnim priključcima na naftovod dolazi najčešće do onečišćenja tla ili kanala. Sljedeću po zastupljenosti skupinu izvanrednih događaja čine događaji u industrijskim postrojenjima uzrokovani ljudskim faktorom ili nepoznatim uzrocima (5) te prometne nesreće u cestovnom prijevozu uzrokovane ljudskim faktorom (4) uslijed čega je dolazilo do izlivanja tekućina po prometnicama ili tlu. Sva nastala onečišćenja sanirana su u najkraćem mogućem roku, bez trajnih posljedica za okoliš, nije bilo žrtava i ozlijeđenih osoba.

Do onečišćenja okoliša je najviše dolazilo uslijed izlivanja nafte zbog propuštanja cjevovoda (15) te izlivanjem raznih otpadnih tekućina (7), spaljivanjima otpada ili požarima (7), emisijama u zrak (2) i odlaganjem otpada (3), a uslijed čega su nastala onečišćenja sastavnica okoliša: tla u 21 slučaju, zraka (10), mora (1), jezera (1) i ostalo (2).

Broj onečišćenja po sastavnicama okoliša 2016. prikazan je na grafu 2.

Graf 2: Prikaz onečišćenja po sastavnicama okoliša

Najzastupljeniji uzrok izvanrednih događaja bila su mehanička oštećenja (16). Ljudski faktor (13), te ostali i/ili nepoznati uzroci (5).

Najviše izvanrednih događaja u 2016. godini (50%) zabilježeno je na prostoru Zagrebačke županije, od čega najveći udio čine dojave uslijed mehaničkog oštećenja transportnih cjevovoda INA d.d. (10).

Sva nastala onečišćenja okoliša sanirana su putem ovlaštenih osoba, a u tijeku sanacije sudjelovali su vatrogasci i MUP te ostale stručne službe.

4.3. Unaprjeđenje rada i suradnja inspekcije

U odnosu na obvezu kontinuiranog stručnog usavršavanja inspektora zaštite okoliša i unaprjeđenja stečenih stručnih znanja i vještina te stjecanja novih, UIP je provodila edukaciju inspektora zaštite okoliša kroz sudjelovanje na raznim edukativnim radionicama, održavanjem godišnjeg sastanka inspektora zaštite okoliša te stalnim sudjelovanjem inspektora zaštite okoliša u radu relevantnih međunarodnih mreža.

4.3.1. Godišnji sastanak inspektora zaštite okoliša

Prezentacija rada IZO, unaprjeđenje rada i razmjena iskustava i informacija inspektora i drugih suradnih tijela održana je na godišnjem sastanku inspektora zaštite okoliša u Biogradu na moru 26.-28. listopada 2016.

Kao gosti i sudionici radionice sudjelovali su predstavnik Državnog odvjetništva Republike Hrvatske, predstavnica Prekršajnog suda u Zadru te predstavnici Samostalnog sektora za pravne poslove i predstavnici inspekcije zaštite prirode MZOE.

Na sastanku je održan veći broj prezentacija na teme koje su trenutno najzastupljenije u svakodnevnom radu inspektora, a njihovo dodatno razmatranje trebalo bi doprinijeti još učinkovitijim inspekcijskim nadzorima.

Glavne teme sastanka bile su:

1. KAZNENA DJELA PROTIV OKOLIŠA I PRIRODE, *Goran Supančić, DORH*

Kako je navedeno u izlaganju i s obzirom na globalne ekološke trendove u zaštiti okoliša, normiranje i procesuiranje kaznenih djela protiv okoliša imati će sve veću važnost te slijedom toga suradnja državnog odvjetništva i IZO morat će biti intenzivnija i sveobuhvatnija, kako u fazi utvrđivanja činjenica potrebnih za podnošenje kaznene prijave („inspekcijski dio posla“), tako i u predoptužnoj fazi kroz edukaciju i koordinaciju u postupanju („zajednički dio posla“), ali i u optužnoj fazi („državno odvjetnički dio posla“)

Bitno je da se stručni činjenični supstrat, utvrđen od strane inspekcije u inspekcijskom postupku, sastoji od pravno odlučujućih i bitnih činjenica utemeljenih na kršenju niza specijalnih propisa, kako bi se na kaznenopravno točan i precizan način te iste činjenice opisalo u meritornim državno odvjetničkim odlukama donesenim u kaznenom postupku.

2. PREKRŠAJNI POSTUPAK, *Iva Brakus, Prekršajni sud u Zadru*

Na godišnjem sastanku inspektori su tražili dodatne informacije vezano za daljnja postupanja i upute za podnošenje prekršajnog naloga i obaveznog prekršajnog naloga, te iznosili dosadašnja iskustva. Od predstavnice Prekršajnog suda u Zadru zatražena su detaljna pojašnjenja i upute za izdavanje prekršajnog naloga, dostavi prekršajnog naloga, obaveznog prekršajnog naloga i obavijesti o prekršaju okrivljeniku te određivanju visine novčane kazne ovisno od slučaja do slučaja.

3. PREGLED TEMA I ZAKLJUČAKA RADA U MEĐUNARODNIM ORGANIZACIJAMA I MREŽAMA U KOJIMA SUDJELUJU INSPEKTORI ZAŠTITE OKOLIŠA I INSPEKTORI ZAŠTITE PRIRODE UPRAVE ZA INSPEKCIJSKE POSLOVE

Sudionici sastanka izvješteni su o aktivnostima IZO koja je uključena u rad međunarodnih organizacija i mreža još od 2002.

- ECRAN nastavak programa RENA
- IMPEL mreža inspekcijskih tijela EU
- INTERPOL
- EUROPOL
- ENVICRIMENET
- THEMIS mreža
- Tehnička radna grupa za SEVESO inspekciju – TWG 2
- EU China radna grupa PROJECT CUSTOM 2020
- OECD višekorisnička mreža za borbu protiv kaznenih djela na štetu okoliša
- EK Višekorisnički IPA program RENA“

Rad na projektima IMPEL mreže organiziran je kroz pet Expertnih grupa:

- Industrija & zrak
- Otpad & pošiljke otpada
- Vode & tlo
- Priroda
- Međusektorska „Cross cutting“ radna grupa

IMPEL metodologija i rezultati projekata koriste se u mnogim regionalnim mrežama i osnova su mnogih projekata tehničke pomoći i *twinning* projekata financiranih EU sredstvima.

4. KOORDINIRANI NADZORI TEMELJEM ZAKONA O ZAŠTITI PRIRODE

Područja nacionalnih parkova i parkova prirode Hrvatski sabor proglašava posebnim područjima temeljem Zakona o zaštiti prirode. To su područja koja osim iznimnih i višestrukih prirodnih vrijednosti imaju i znanstvenu, kulturnu, odgojno–obrazovnu i rekreativnu namjenu.

Osim inspekcije zaštite prirode, ostale inspekcije su rijetko prisutne u tim područjima jer je uvriježeno mišljenje da je za postupanje na područjima zaštićenih prirodnih vrijednosti dovoljno postupanje inspekcije zaštite prirode. Prvi provedeni koordinirani nadzori 2013. godine ukazali su na potrebu redovitih nadzora u područjima zaštićenih prirodnih vrijednosti.

Sudionici sastanka upoznati su sa problemima uočenim na primjerima kao što su farma Eblin u PP Kopački rit i konoba „kod Kate“ u PP Telašćica te problematikom u NP Plitvička jezera i PP Lastovo.

5. PROVOĐENJE KOORDINIRANIH NADZORA TEMELJEM ZAKONA O ZAŠTITI OKOLIŠA

Ovim izlaganjem sudionici godišnjeg sastanka prvenstveno su upoznati sa zahtjevima koji su postavljeni pred inspekcije temeljem čl. 23 Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenog 2010. godine o industrijskim emisijama (integrirano sprečavanje i

kontrola onečišćenja). (preinačeno) (tekst značajan za EGP) (SL L334,17.12.2010.), prenesena u pravni poredak Republike Hrvatske Zakonom o zaštiti okoliša, a koji definira obveze inspekcija u nadzoru postrojenja koja su obvezna ishoditi okolišnu dozvolu.

IZO kao koordinator koordiniranih nadzora provodi:

- uspostavu sustava inspekcija za provođenje nadzora punog opsega učinaka, koje na okoliš ima predmetno postrojenje
- obvezu obuhvaćanja svih postrojenja planom rada.

Uočeni problemi:

- sudjelovanje suradnih inspektora u nadzorima lokacija i postrojenja za koje nisu nadležni, ali i obrnuto (primjer dolaska inspekcije zaštite na radu i vodopravne inspekcije na lokaciju otpremnih stanica odnosno ne dolazak sanitarne inspekcije na farme)
- većina suradnih inspektora ne pročita i ne postupa po okolišnoj dozvoli
- doživljaj koordiniranog nadzora kao dodatnog nepotrebnog radnog zadatka čiji se cilj i svrha ne vidi

Zaključak:

Za sada nema integriranog pristupa u provođenju KN te se još uvijek provode tzv. paralelni nadzori. Okolišne dozvole nisu napisane na način da je moguće lako provođenje, te nadzor zadanih uvjeta, što posljedično rezultira:

- ne provođenjem kontrole uvjeta određenih u okolišnoj dozvoli u dijelu nadležnosti suradnih inspektora
- odricanjem ili neprepoznavanjem nadležnosti suradnih inspektora (npr. kontrola uvjeta povezanih s energetsom učinkovitošću i dr.)

Prijedlog za rješavanje problema :

Organizacija radnih sastanaka ili radionica radi ponovnog i boljeg upoznavanja s obvezama i zadaćama kod provođenja koordiniranih nadzora.

Organizacija radnih sastanaka s „pisačima dozvola” te razvijanje suradnje i prenošenje povratnih informacija s terena.

Sudjelovanje IZO na IMPEL projektima „Implementation of IE Directive i „Doing the right things in permitting” te razmjena pozitivnih iskustava i primjena dobre prakse drugih zemalja EU u dijelu provođenja koordiniranih nadzora (primjena integriranog pristupa).

6. e-GOP

Izlaganje informatičkih suradnika bilo je vezano za sustav eGOP za inspektore koji nisu imali priliku proći određenu edukaciju s obzirom da su dislocirani. Naime, inspektori se po terenu sami snalaze i s urudžbiranjem i unošenjem izlaznih stavki. Kod upisivanja vrsta pismena griješi se, pa je iz eGopa nemoguće izvući točne podatke o nadzorima što bi se moglo kada bi se upisivalo prema pravilima.

7. NADZOR RIZIČNIH POSTROJENJA

Operater je obavezan, sukladno Zakonu o zaštiti okoliša i Uredbi o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari (NN, br. 44/14) u bilo koje vrijeme, pružiti MZOE dokaze da je poduzeo sve potrebne mjere u skladu s ovim Zakonom i provedbenim propisima ovoga

Zakona, nužne za smanjenje rizika nastanka i sprječavanje nastanka velikih nesreća te mjere za ograničavanje utjecaja velikih nesreća na ljude, materijalna dobra i okoliš

U razdoblju 2013.-2016. provodio se inspekcijski nadzor viših razreda postrojenja što je uključivalo pregled postrojenja, provjeru unutarnjih mjera, sustava i izvještaja, pratećih dokumenata i ostaloga u svrhu provjere i poticanja usklađenosti postrojenja sa zahtjevima Zakona o zaštiti okoliša te propisima koji uređuju zaštitu i spašavanje.

Provjera učinkovitosti Sustava upravljanja sigurnošću je kompleksna i zahtjevna kod velikih postrojenja, pa je i priprema i provođenje koordiniranog inspekcijskog nadzora kompliciranija.

Ova prezentacija je prikazala iskustveni način provođenja „Seveso“ nadzora i treba doprinijeti učinkovitijem inspekcijskom nadzoru.

8. ODLAGALIŠTA OTPADA I NJIHOVA SANACIJA

Sva postojeća odlagališta otpada u Republici Hrvatskoj moraju ispuniti zahtjeve Pravilnika o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada do 31. prosinca 2018., uz iznimku zahtjeva utvrđenih u Prilogu I. točki 1. tog Pravilnika.

Postojeća odlagališta otpada koja ne zadovoljavaju uvjete utvrđene ovim Pravilnikom smatraju se neusklađenim i moraju biti sanirana i zatvorena najkasnije godinu dana od dana puštanja u rad centra za gospodarenje otpadom za područje županije na čijem se području nalaze.

Nakon obavljenih nadzora tijekom 2016.godine, IZO je na sastanku predložila probleme vezane za sanaciju odlagališta:

Plan gospodarenja otpadom Republike Hrvatske nije donesen, centri za gospodarenje otpadom nisu uspostavljeni, a brojne su revizije dokumentacije usklađenja tehničko-tehnoloških rješenja sanacije odlagališta. Nenamjensko trošenje novaca, imovinsko-pravni odnosi, nesposobnost i nezainteresiranost pojedinih čelnika JLS dodatno otežavaju postupke.

9. OSVRT I PROBLEMATIKA U NADZORIMA JLS

Vezano za izradu i donošenje PGO i odvojeno prikupljanje otpada tijekom 2015. provedeni su nadzori IZO u JLS, u 128 gradova. U 2016. nastavljena je ista tematska cjelina iz 2015. godine i obavljen nadzor u još 428 općina. U nadzorima provedenim u razdoblju od 1.1.–30.9.2016. inspektor i su najčešće naređivali mjere na zapisnik.

Problemi u provedbi

1. Izrada PGO JLS

Zbog ne donošenja PGO Republike Hrvatske, JLS ne mogu dobiti suglasnost na nacrt PGO JLS

2. Odvojeno prikupljanje otpada

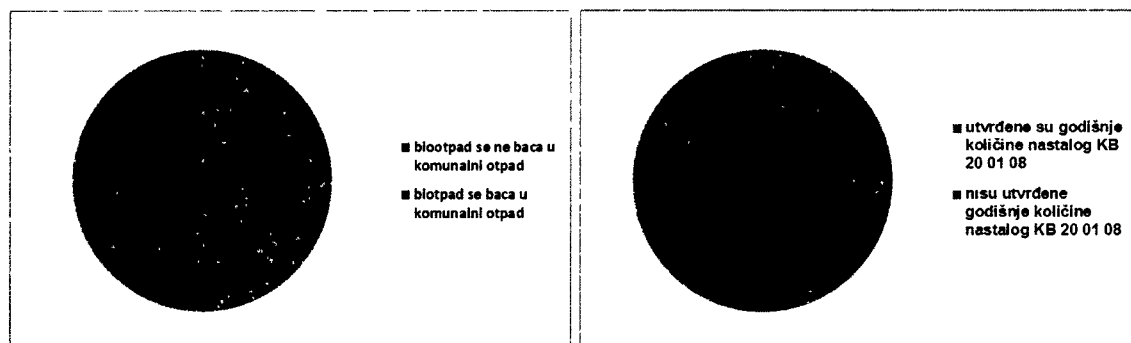
Većina općina nije osigurala reciklažno dvorište/mobilno reciklažno dvorište; nedostatak financijskih sredstava za izradu dokumentacije i izgradnju reciklažnih dvorišta; dugotrajan postupak ishoda dokumentacije (od izmjena prostornih planova, ishoda lokacijske, građevinske, uporabne dozvole...).

Na područjima od posebne državne skrbi nalaze se uglavnom male općine, koje obuhvaćaju velika područja s uglavnom poljoprivrednim domaćinstvima, a nastaju male količine posebno izdvojenih vrsta otpada te nema interesa sakupljača, jer su troškovi transporta visoki.

10. OBVEZE PROIZVOĐAČA BIOOTPADA PRI OBAVLJANJU HOTELIJERSKE DJELATNOSTI

Biootpad u hotelima je biološki razgradiv otpad nastao prilikom obavljanja poslovnih procesa u hotelima; iz vrtova i parkova, pripremanja i usluživanja hrane i kuhinjski otpad iz restorana te popratnih ugostiteljskih objekata. Proizvođač biootpada dužan je biootpad predati osobi koja je aktima donesenim temeljem Zakona o održivom gospodarenju otpadom ovlaštena gospodariti biootpadom sa ciljem kompostiranja, digestije ili energetske uporabe biootpada.

Rezultati provedene akcije nadzora hotela:

11. PRAVILNIK O GRAĐEVNOM OTPADU I OTPADU KOJI SADRŽI AZBEST

Pravilnikom o građevnom otpadu i otpadu koji sadrži azbest (NN, br. 69/16) se propisuje cilj sustava gospodarenja građevnim otpadom, obveze proizvođača građevnog proizvoda, način označavanja građevnog proizvoda i ambalaže, uvjeti gospodarenja građevnim otpadom, obveze vođenja evidencija o građevnom otpadu te cilj sustava gospodarenja otpadom koji sadrži azbest, obveze proizvođača proizvoda koji sadrži azbest, postupci gospodarenja otpadom koji sadrži azbest, zahtjevi u pogledu skladištenja i prijevoza otpada koji sadrži azbest, uvjeti za gospodarenje azbestnim otpadom i obveze vođenja evidencija o otpadu koji sadrži azbest.

Cilj sustava gospodarenja građevnim otpadom je do 1. siječnja 2020. godine putem nadležnih tijela osigurati pripremu za ponovnu uporabu, recikliranje i druge načine materijalne uporabe, uključujući postupke zatrpavanja i nasipavanja, u kojima se otpad koristi kao zamjena za druge materijale.

12. SURADNJA IZO I CARINSKE UPRAVE NA PODRUČJU KARLOVAČKE ŽUPANIJE

Ovlašteni službenici ministarstva nadležnog za carinsku upravu i ministarstva nadležnog za unutarnje poslove poduzimaju mjere propisane člancima 156. i 157. Zakona o održivom gospodarenju otpadom kada u provedbi nadzora prekograničnog prometa otpada utvrde povredu odredbi tog Zakona i propisa donesenih na temelju njega.

Na sastanku su iznesi pojedinačni primjeri međusobne suradnje IZO, službi MUP-a i Carinsek uprave Ministarstva financija na sprječavanju izvoza nezakonite pošiljke-izvoza otpadnih akumulatora, sprječavanju obavljanja neregistrirane djelatnosti i sprječavanju uvoza radnih tvari iz BIH.

13. ISKUSTVA I PROBLEMI INSPEKTORA ZAŠTITE OKOLIŠA VEZANO NA TVARI KOJE OŠTEĆUJU OZONSKI SLOJ I FLUORIRANE STAKLENIČKE PLINOVE

Ulaskom u EU stupila je na snagu odredba članka 154. stavka 3. Zakona o zaštiti zraka kojom su pravne ili fizičke osobe –obrtnici bili u obvezi dostaviti dokaz o stručnoj osposobljenosti radnika koji rukuju kontroliranim tvarima i/ili fluoriranim stakleničkim plinovima. Sukladno

navedenom HAOP vodi Registar pravnih i fizičkih osoba-obrtnika koje se bave djelatnošću uvoza/ izvoza i stavljanja na tržište kontroliranih tvari i/ili fluoriranih stakleničkih plinova, servisiranja, obnavljanja i uporabe tih tvari, temeljem odobrenja koje je izdalo MZOE, te registar pravnih osoba koje imaju odobrenje MZOE da obavljaju djelatnost prikupljanja, provjere propuštanja, ugradnje i servisiranja uređaja i opreme koja sadrži kontrolirane tvari ili fluorirane stakleničke plinove ili o njima ovise.

Rezultat obavljenih nadzora zaključno sa listopadom 2016. godine:

Analiza rezultata pokazala je da je od ukupno nadziranih 261 subjekata 16,86% subjekata zatvoreno, 21,46% subjekata obavlja drugu djelatnost i 61,68% subjekata obavlja djelatnost servisiranja toos i f-plinova.

Najčešće povrede propisa :

Serviser nema stručno osposobljenu osobu, nije upisan u Registar, ne vodi očevidnike na obrascu KT1 i ne dostavlja podatke u HAOP.

Uočeni problemi na terenu:

Serviseri ne dostavljaju Uvjerjenja o položenom stručnom ispitu u Ministarstvo radi upisa produljenja dozvole za rad sa tvarima koje oštećuju ozonski sloj i F-plinovima i upis u bazu Registra, obrtnik nema mogućnost dobivanja Rješenja kojim se dozvoljava rad, ako vlasnik obrta nije zaposlen u istom obrtu.

Ocjena provedbe nadzora:

Iako je obveza dostave dokaza o stručnoj osposobljenosti radnika koji rukuju kontroliranim tvarima i/ili fluoriranim stakleničkim plinovima Ministarstvu protekla 1.7.2015. godine uočeno je da određeni broj serviseri nedovoljno prati promjene u zakonskoj regulativi. Sukladno gospodarskim kretanjima serviserima se smanjio obim poslova te nisu vidjeli potrebu za produljenjem dozvole za obavljanje djelatnosti prikupljanja, provjere propuštanja, ugradnje i servisiranja uređaja i opreme koji sadrže kontrolirane tvari i/ili fluorirane stakleničke plinove.

14. KVALITETA ZRAKA – PRIMJENA PROPISA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Tijekom 2016. godine inspekcijski nadzor kvalitete obuhvatio je 20 županija, Grad Zagreb, 16 velikih gradova i grad Kutinu. IZO je nadzirala ispunjavanje obaveze izrade programa, izvješća i akcijskih planova, dostavu podataka u ROO, status uspostavljanja mjernih postaja u državnoj mreži i broj mjernih postaja na području nadzirane JLS (državna mreža, „lokalna“ mreža, mjerne postaje posebne namjene).

Rezultati nadzora su pokazali slijedeće:

Utvrđen je nedostatak strateških dokumenata, programi samo zadovoljavaju formu, sadržaj je upitan; pokrivenost i lokacija mjernih postaja nedostatna; nepoznavanje problematike („koje su moje obaveze“) i različita tumačenja rezultata mjerenja što utječe i na kvalitetu dostavljenih podataka.

Preporuke

Prijedlozi za izmjene propisa: ukinuti obavezu izrade Programa za velike gradove (dupliranje podataka), definirati preuzimanje obaveza referentnog laboratorija; uvrstiti postavljanje novih mjernih postaja; odrediti izrađivače programa – JLS ili ovlaštenici i svakako ponoviti tematski nadzor unutar 3 godine.

4.3.2. Stručno osposobljavanje kroz programe izobrazbe

U UIP su do sada provedena četiri projekta financirana od strane Europske komisije i kroz ove programe izobrazbe, kreirana prvenstveno za potrebe inspektora zaštite okoliša, ali i druge – suradne inspekcije koje su nadležne za pojedine sastavnice i opterećenja okoliša (kao što su voda, buka, i sl.) educirani su svi inspektori zaštite okoliša MZOE.

Ovi projekti su od izuzetne važnosti ne samo u pogledu mogućnosti edukacije, već je njihova vrijednost znatno šira, jer su kroz njih proizašli i vrlo značajni dokumenti, koji služe u svakodnevnom radu inspektora, kao što su npr. razni priručnici, upute, katalozi i sl.

U 2016. godini nije bilo u provedbi projekata financiranih od strane Europske unije već su inspektori sudjelovali na radionicama u okviru projekata međunarodnih mreža (kao što su npr. IMPEL, TWG i sl.) kao i drugim radionicama (npr. radionica na temu NRT za rafiniranje mineralnih ulja i plina radionica, Strategija prilagodbe klimatskim promjenama, Uvod u Zakon o javnoj nabavi).

4.3.3. Suradnja s drugim tijelima državne uprave

Planirana suradnja s drugim tijelima državne uprave ostvarena je u potpunosti kroz koordinirane inspekcijske nadzore, inspekcijski nadzor vojnih objekata, inspekcijske nadzore prekograničnog prometa otpadom, pripremu i podnošenje optužnih prijedloga odnosno izdavanje obaveznih prekršajnih naloga na temelju obavijesti o počinjenom prekršaju dostavljenih od strane Ministarstva unutarnjih poslova te sudjelovanje predstavnika prekršajnih sudova i državnog odvjetništva na godišnjem sastanku inspektora zaštite okoliša.

Tijekom 2016. godine, nastavljena je i suradnja s djelatnicima Carinske uprave Ministarstva financija i Uprave za granicu Ministarstva unutarnjih poslova koji u suradnji s IZO obavljaju nadzor prometa otpada. Ovi nadzori provode se u skladu s Uredbom (EZ-a) br. 1013/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2006. o pošiljkama otpada (SL L 190, 12.7.2006.), kako je izmijenjena i dopunjena Uredbom Komisije (EU) 2015/2002 od 10. studenoga 2015. o izmjeni priloga I.C i V. Uredbi (EZ-a) br. 1013/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o pošiljkama otpada (Tekst značajan za EGP) (SL L 294, 11.11.2015.).

Sukladno Sporazumu o provođenju inspekcijskih nadzora nastavljena je suradnja u okviru koje je IZO u suradnji sa MORH obavljala nadzore nad primjenom Zakona o zaštiti okoliša, Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Zakona o zaštiti zraka na planiranim lokacijama vojnih poligona (Crvena Zemlja kod Knina, Eugen Kvaternik kod Slunja, Gašinci kod Đakova i Gakovo kod Grubišnog polja), radarskih postaja, vojarni te skladišnog kompleksa Doljani kod Daruvara.

IZO je kroz izvješćivanje o provedenim inspekcijskim nadzorima bila uključena i u rad Povjerenstva za praćenje poboljšanja kakvoće zraka na području grada Siska i dinamike radova na modernizaciji postrojenja Sektora Rafinerije nafte Sisak.

Inspektori zaštite okoliša sudjeluju i u radu Radne grupe za praćenje stanja zraka/vazduha na području Slavonskog Broda (RH) i Broda (BiH) te Povjerenstva za praćenje poboljšanja kvalitete zraka na području grada Slavonskog Broda.

Radna grupa za praćenje stanja zraka/vazduha na području Slavonskog Broda (RH) i Broda (BiH) djeluje od 2012. godine, a osnovana je sa ciljem praćenja i analize stanja onečišćenja zraka na području Slavonskog Broda i Broda. IZO je u Radnu grupu uključena temeljem

hrvatskih iskustava vezanih uz nadzore rada sisačke te riječke rafinerije, a koja iskustva su u konačnici rezultirala poboljšanjem kvalitete zraka u neposrednom rafinerijskom okruženju u spomenutim gradovima.

Jedan od razloga formiranja Povjerenstva za praćenje poboljšanja kvalitete zraka na području grada Slavonskog Broda je pravovremeno, redovito i kvalitetno informiranje građana grada Slavonskog Broda, kako o stanju kvalitete zraka na području grada, tako i o svim aktivnostima i mjerama koje provodi država putem svojih institucija.

Iako se u slučaju rafinerije Brod radi o prekograničnom onečišćenju te IZO Republike Hrvatske nema ovlasti za postupanje, uloga IZO u radu Povjerenstva je informiranje o ovlastima u području praćenja kvalitete zraka na području Republike Hrvatske te sudjelovanje u praćenju provedbe mjerenja na području Slavonskog Broda.

4.3.4. Međunarodna suradnja

IZO je i u 2016. godini nastavila suradnju s drugim EU i međunarodnim tijelima i institucijama kroz aktivno sudjelovanje u mrežama, organizacijama i radnim grupama: IMPEL, ECRAN, THEMIS, Tehnička radna grupa za SEVESO inspekciju (TWG2), MJV (Mutual Joint Visit) Program, Program Custom 2020.

U radu IMPEL mreže predstavnici IZO sudjelovali su u slijedećim aktivnostima:

Redovni Sastanak IMPEL Nacionalnih koordinatora i redovna Generalna skupština IMPEL mreže, održani zajedno u Bratislavi, na kojima su prezentirane i raspravljane slijedeće teme: postignuća mreže u prethodnom razdoblju (prosinac 2015. – prosinac 2016.), problemi u radu mreže ali i dobra iskustva i način da se ista usvoje kao praksa u radu na svim projektima mreže, izvješća o radu svih 5 ekspertnih radnih grupa i projektima koji su implementirani u proteklom periodu ili su u tijeku implementacije, lista projekata za 2017. godinu i novi način nominacije sudionika na projektima iz svake zemlje članice, financijski plan za 2017. godinu, unaprjeđenje suradnje i rada svih IMPEL članica i zemalja EU s mrežama ENPE (EU mreža državnih odvjetnika u sektoru okoliša), EUFJE (EU mreža sudaca u sektoru okoliša) i ENVICRIMENET (EUROPOLOVA organizacija specijalizirana za borbu protiv djela na štetu okoliša).

Radna grupa Otpad i prekogranični promet otpadom (TFS):

- Redovni Sastanak Nacionalnih kontakt osoba i Godišnja Konferencija o prekograničnom prometu otpadom, održani u Frankfurtu, na kojima se raspravljalo o temama vezano za unaprjeđenje nadzora prometa pošiljki otpada - problem prometa otpada iz kojeg se postupkom oporabe u postrojenjima za gospodarenje otpadom iz biorazgradivog otpada proizvodi gorivo (RDF/SRF), problem razlikovanja električne i elektroničke opreme od otpadne električne i elektroničke opreme (EEE/WEEE), predlaganje novih projekata u okviru ove grupe, diskusija o EU cirkularnoj ekonomiji u pogledu ambalaže te kroz međunarodnu suradnju, ujednačeniji pristup, interpretacija i provedba EU legislative vezano na pošiljke otpada, promicanje rada IMPEL-a širem auditoriju, bolja suradnja prilikom rješavanja problema s otpadom sa zemljama Afrike i Azije uključujući suradnju u borbi protiv ilegalnih pošiljki otpada, razmjena dobrih iskustava i naučenih lekcija za pitanja međuagencijske suradnje i povrata nezakonitih pošiljki otpada, jačanje suradnje između uključenih pravosudnih tijela, istraživanje mogućih sinergijskih djelovanja i potencijala u suradnji između IMPEL-a i međunarodnih razvojnih institucija,

- Godišnji sastanak Nacionalnih kontakt osoba održan u Luxemburgu s ciljem unaprjeđenja rada mreže Nacionalnih kontakt osoba, razmjene i usklađivanja podataka o pošiljkama otpada, metoda rada i iskustva inspektora, informiranja o najnovijim dostignućima na području prekograničnog prometa otpada,
- Međunarodni treninzi "Jačanje programa inspekcijskih vještina vezano za nadzor odlagališta otpada" u Valletti i Amsterdamu, koji su obuhvatili stručne posjete odlagalištima otpada te rasprave o rutinskim i nerutinskim inspekcijskim nadzorima, izradi priručnika, upitnih lista i druge dokumentacije kao pomoć inspektorima zaštite okoliša u svrhu što uspješnije primjene odredbi EU i nacionalnog zakonodavstva radi poboljšanja nadzora i praćenja rada i stanja odlagališta te ujednačavanja pristupa inspekcijskom nadzoru odlagališta.

Radna grupa Industrija i zrak:

- Radni sastanak u Rotterdamu u sklopu projekta „IED Implementation Project“ čija svrha je pomoć pri ostvarivanju bolje provedbe Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprječavanje i kontrola onečišćenja) (preinačena) (tekst značajan za EGP) (SL L 334, 17.12.2010.); a posebno je usredotočen na sudjelovanje javnosti i povećanje učinkovitosti i efikasnosti inspekcijskih nadzora. Tako su tijekom sastanka predstavljeni pristupi nacionalnih tijela u postupku izdavanja okolišnih dozvola kao i provođenja inspekcijskih nadzora postrojenja, a sve kako bi se omogućila razmjena dobre prakse te je organiziran i zajednički inspekcijski nadzor u luci Rotterdam. Za slijedeće aktivnosti predviđeno je izraditi alate za podršku izdavanju dozvola i provedbi inspekcijskog nadzora te su formirane radne grupe. Jedna od budućih aktivnosti je i prilagodba postojećih alata koji su već izrađeni na IMPEL projektima, poput IRAM-a (Metoda integrirane procjene rizika), a koju je uspješno implementirala i inspekcija zaštite okoliša u Hrvatskoj.
- Radni sastanak ekspertne radne grupe Industrija i zrak u Ghentu čiji rad je usmjeren na prepoznavanje poveznice između različitih propisa te izradu vodiča za inspekcijske nadzore koji će omogućiti ujednačenu praksu u svim zemljama članicama i olakšati identificiranje rizika vezanih za emisije i onečišćenje zraka u industrijskim postrojenjima. Vezano za izradu vodiča, predstavljeni su dosadašnji rezultati kao i buduća nova poglavlja čiji će sadržaj ovisiti o rezultatima rada na projektu. Do sada su u potpunosti završena poglavlja o razinama neusklađenosti o izvještavanju javnosti te zatvaranju postrojenja. U nova poglavlja biti će uključena tumačenja primjene BREF dokumenata o najboljim raspoloživim tehnikama (NRT), zatim „self monitoring“, izrada temeljnog izvješća i dr. Također su predstavljeni rezultati rada iz prethodnog razdoblja kao što su preporuke za ujednačavanje prakse u koordiniranim inspekcijskim nadzorima, preporuke za izvješćivanje o inspekcijskim nadzorima, gdje bi svakako trebalo navesti zaključke izvedene iz provedenih nadzora (tzv. „lessons learnt“), kao i smjernice za poboljšanje učinkovitosti budućih nadzora. Istaknuto je kako Europska komisija očekuje dalju suradnju s IMPEL-om, posebno u pripremi novih propisa kao što je donošenje novog Europskog zakona o okolišu i reguliranju aktivnosti koje nisu navedene u postojećoj Direktivi 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprječavanje i kontrola onečišćenja) (preinačena) (tekst značajan za EGP) (SL L 334, 17.12.2010.). Aktivnosti ove radne grupe u 2017. godini fokusirat će se na povezivanje graničnih vrijednosti emisija s kvalitetom zraka, problem kvalitete zraka u gradovima, jasnije razgraničavanje nadležnosti između inspekcije zaštite okoliša i lokalne samouprave te bolju promociju rada IMPEL-a,

- Radionica projekta „Doing the Right Thing for permitting“ u Halfwegu gdje se raspravljalo o postupcima izdavanja okolišnih dozvola, povezanosti i razlikama samog postupka između zemalja članica, te o značajnoj poveznici tzv. „pisača dozvola“ i inspektora zaštite okoliša koji kasnije nadziru usklađenost operatera sa propisanim uvjetima u dozvoli. Istaknuta je važnost aktivnijeg sudjelovanja inspekcije u smislu pružanja potrebnih informacija službi za izdavanje dozvola kako bi se kao konačni rezultat dobila cjelovita, jasna i razumljiva dozvola koju je u inspeksijskom nadzoru jednostavno i lako kontrolirati. Konačni cilj projekta je razvijanje smjernica koje će obuhvatiti sve strateške i operativne korake u postupku izdavanja okolišnih dozvola te pomoći boljem povezivanju postupaka izdavanja dozvola i nadzora uvjeta iz okolišne dozvole.

Inspektori zaštite okoliša u 2016. godini nastavili su sudjelovati u radu Višekorisičkog projekta ECRAN, radna grupa ECENA koja ima tzv. Cross-cutting ulogu, kao TAIEX stručnjaci prenoseći i razmjenjujući svoja znanja i iskustvo sa zemljama regije (Albanija, Crna Gora, Bosna i Hercegovina, Srbija, Makedonija, Turska, Kosovo). Tako su inspektori zaštite okoliša sudjelovali na zajedničkim radionicama provedbenih tijela na temu nadzora pošiljki otpada u Antwerpenu i Izmiru te inspeksijskih nadzora IED i SEVESO postrojenja u Beogradu i Prištini.

Također, kao TAIEX stručnjak predstavnik IZO je sudjelovao na TAIEX radionici Jačanje administrativnih kapaciteta u području zaštite okoliša i klimatskih promjena u Podgorici.

U sklopu THEMIS mreže predstavnik inspekcije zaštite okoliša sudjelovao je kao predavač na nacionalnom treningu "Provedba kontrole okolišnog zakonodavstva i kaznena djela na štetu okoliša" u Bitoli. Trening je proveden kroz interaktivne prezentacije i rasprave koje su pružile sudionicima mogućnost za razmjenu iskustava i umrežavanje a bile su usmjerene na teme: pravosudni sustav u Republici Makedoniji, procesni postupci tijekom istraga i sankcioniranja kaznenih djela na štetu okoliša, iskustva na europskoj razini koja su prezentirali predstavnici / stručnjaci iz Belgije, Austrije i Hrvatske, forenzičke analize i rad forenzičkih laboratorija, analize slučajeva kaznenih djela na štetu okoliša, mogućnost umrežavanja makedonskih institucija i relevantnih europskih organizacija. Na temelju rada tri radne grupe te prethodnih izlaganja i rasprava donijete su konkretne preporuke i zaključci od kojih se očekuje da će doprinijeti povećanoj suradnji svih relevantnih tijela (sudionika) nadležnih za prevenciju, otkrivanje i istrage u slučajevima kaznenih djela na štetu okoliša kao i djela organiziranog kriminala, te u postupku učinkovitog sankcioniranja.

Republika Hrvatska bila je u Dubrovniku domaćin Zajedničkog sastanka EU projektne grupe za otpad (PGW) u okviru EU-Kina projekta Carina 2020, koju čine predstavnici tijela nadležnih za prekogranični promet otpadom iz 7 zemalja članica EU (Belgije, Hrvatske, Danske, Finske, Francuske, Italije i Nizozemske). Svrha ovog sastanka je bila izrada strateškog okvira za suradnju carine i nadležnih tijela EU i Kine kroz pripremu preporuka za postizanje zadanog cilja. Glavne preporuke su: razmjena informacija između Kine i EU, intenziviranje i unaprjeđenje kvalitete ove razmjene, obje strane trebale bi ponovo provesti prikupljanje podataka o pitanjima pošiljki otpada te osigurati učinkovitu suradnju između carine i nadležnih tijela na dnevnoj bazi.

IZO imala je predstavnika i na EU ETS Compliance Conference u Bruxellesu. Konferencija se održava jednom godišnje u organizaciji Europske komisije, a na njoj se raspravlja o provedbi propisa u praksi iz područja sustava za trgovanje emisijskim jedinicama stakleničkih plinova (ETS) te smjernicama za buduća razdoblja.

U Bruxellesu je održan godišnji sastanak Tehničke radne skupine 2 za SEVESO inspekciju (TWG 2) na kojem je sudjelovala inspekcija zaštite okoliša a čije teme su bila iskustva u

primjeni Zajedničkih inspekcijskih kriterija (CIC Common Inspection Criteria) u nadzoru tehničkih i upravljačkih mjera u postrojenjima u kojima može doći do velikih nesreća u kojima sudjeluju opasne tvari (SEVESO postrojenja), primjeri zabrane rada za takva postrojenja u pojedinim zemljama te upoznavanje s bazama podataka o velikim nesrećama koje se mogu koristiti kao podaci u Izvješćima o sigurnosti. Sukladno tome predstavljeni su nacrti dokumenata o Zajedničkim inspekcijskim kriterijima za teme nadzora: Posude pod tlakom, Unutarnji plan, Upravljanje promjenama, Praćenje učinkovitosti. Sastanak je završio plenarnom raspravom o mehanizmima dijeljenja informacija, znanja i iskustava među zemljama članicama vezano uz baze podataka o nesrećama, ali i primjenjivim mjerama inspekcijskog nadzora. Problemi u svim zemljama članicama su podjednaki, iz čega proizlazi kako je zajednički rad prijeko potreban posebice radi usklađivanja inspekcijske prakse.

U sklopu MJV (Mutual Joint Visit) Programa za SEVESO inspekciju održana je u Tønsbergu radionica na temu eksploziva i pirotehnike. Radionica se temeljila na iskustvima domaćina i ostalih sudionika u primjeni Direktive 2012/18/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o kontroli opasnosti od velikih nesreća koje uključuju opasne tvari, o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/82/EZ (Tekst značajan za EGP) (SL L 197, 24. 7. 2012.) (dalje u tekstu SEVESO III direktiva), a preneseno u pravni poredak Republike Hrvatske Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti okoliša iz 2015. godine kod postrojenja za proizvodnju te skladišta eksploziva i pirotehnike, sigurnosne mjere, izdavanje dozvola, inspekcijski nadzor i lekcije naučene iz nesreća. Podjelom u četiri multinacionalne radne skupine mješovitog sastava u kojima su svoja mišljenja i znanja dijelili inspektori, predstavnici agencija i eksperti u području eksploziva, nastojalo se uočiti razlike i sličnosti u postupanju i provedbi SEVESO III direktive. Zaključci radionice koristiti će se kao osnovne smjernice koje će poslužiti za izradu zajedničkog priručnika za nadzor postrojenja za proizvodnju i skladištenje eksploziva i pirotehničkih sredstava u okviru SEVESO III direktive.

Aktivno sudjelovanje i suradnja hrvatskih inspektora zaštite okoliša kroz rad u EU i međunarodnim organizacijama i mrežama omogućuje uspješniju provedbu i kontrolu provedbe EU legislative, usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s odredbama i obvezama koje proizlaze iz EU i međunarodnog zakonodavstva, neposrednu razmjenu iskustava, informacija i znanja s drugim inspektorima (prvenstveno iz EU), usklađivanje najbolje inspekcijske prakse u svim zemljama članicama odnosno uspostavu jednakih uvjeta za sve u pogledu (kontrole) provedbe EU legislative.

4.4. Pokazatelji provedbe plana i programa

4.4.1. Pokazatelji o postupanju IZO

IZO u kontinuitetu provodi i razvija koordinirajuću ulogu u sektoru okoliša, uspostavljajući suradnju s ostalim nadležnim inspekcijama i drugim državnim tijelima u provedbi planiranih nadzora, kao i pri izvanrednim događajima, te razmjeni podataka za potrebe informacijskog sustava zaštite okoliša.

Prema planu rada za 2016. godinu i temeljem Sporazuma o suradnji inspekcijskih službi u području okoliša tijekom 2016. godine IZO je obavila koordinirane inspekcijske nadzore 86 operatera koji podliježu obvezi primjene objedinjenih uvjeta zaštite okoliša, okolišne dozvole i mjera zaštite okoliša određenih u aktu o procjeni utjecaja na okoliš ili primjene propisa kojim se uređuje sprječavanje velikih nesreća koje uključuju opasne tvari.

Od ostalih tematskih nadzora obavljani su nadzori:

- ovlaštenika za gospodarenje opasnim otpadom, 124 nadzora kod 74 operatera na 93 lokacije,
- prekograničnog prometa otpadom na 12 cestovnih prijelaza, u 7 carinarnica, 4 luke, 1 u željezničkom prometu i kod 83 pravnih osoba; provedena su 182 nadzora, a pregledano je 258 vozila
- odlagališta otpada, sveukupno 302 nadzora na 272 odlagališta,
- svih 428 općina kao JLS, a vezano za izradu i provođenje plana gospodarenja otpadom te osiguranje uvjeta za razvrstavanje otpada iz kućanstva (odvojeno prikupljanje problematičnog otpada, papira, metala, plastike i dr.)
- svih 20 županija, Grada Zagreba, 16 velikih gradova i grada Kutine vezano za praćenje kvalitete zraka,
- nadzor 236 servisera uređaja i opreme koja sadrži kontrolirane i/ili fluorirane stakleničke plinove,
- nadzor 339 turističko - ugostiteljskih objekata (hotela) i 58 luka nautičkog turizma
- nadzor 7 brodogradilišta/ rezališta za uništavanje ribarskih plovila
- nadzor 89 prodavatelja i proizvođača baterija i akumulatora te 122 proizvođača građevinskih proizvoda
- nadzor 21 vojne lokacije MORH-a te nadzor u 2 nacionalna parka i 4 parka prirode.

Kao i svih prethodnih godina obavljani su kontrolni nadzori, nadzori po prijavama građana i nadzori povodom izvanrednih događaja. Na temelju statističkih pokazatelja u izvještajnom razdoblju, inspektori zaštite okoliša su u području primjene propisa kojima se uređuje zaštita okoliša, zaštita zraka i gospodarenje otpadom na temelju godišnjeg plana rada obavili ukupno **5.880 nadzora**.

Usporedba pokazatelja o postupanju IZO u 2014., 2015. i 2016. godini prikazana je u Tablici 5.

Tablica 5 *Usporedba pokazatelja o postupanju IZO u 2014.- 2016. godini*

	2014	2015	2016
Broj nadziranih pravnih osoba	2.634	2.818	3.481
Broj nadziranih fizičkih osoba	658	475	698
Broj prvih pregleda	3.422	3.337	4025
Broj kontrolnih pregleda	749	1.781	1.857
Broj pregleda pravnih osoba	4.180	4.404	5014
Broj pregleda fizičkih osoba	894	714	863
Broj zaprimljenih prijava/predstavki	1.230	1.296	1.067
Broj prvih pregleda povodom prijave	937	923	906
Ukupan broj pregleda	5.074	5.118	5.880
Broj podnesenih optužnih prijedloga	405	426	129
Broj donijetih rješenja	619	587	564
NOVČANE KAZNE IZREČENE PO INSPEKCIJSKIM RJEŠENJIMA			
Broj rješenja o novčanim kaznama	6	16	6
Broj rješenja – Zakon o održivom gospodarenju otpadom	5	14	6
Broj rješenja – Zakon o zaštiti zraka	1	2	
Iznos novčanih kazni u kn	160.000,00	400.000	165.000
Iznos novčanih kazni – Zakon o održivom gospodarenju otpadom	130.000,00	365.000	165.000
Iznos novčanih kazni – Zakon o zaštiti zraka	30.000,00	35.000	
NOVČANE KAZNE IZREČENE PRESUDAMA PREKRŠAJNIH SUDOVA			
Broj novčanih kazni	206	295	238
Iznos novčanih kazni (kn)	1.818.030	3.195.600	1.878.500
NOVČANE KAZNE IZREČENE PREKRŠAJNIM NALOZIMA I OBVEZNIM PREKRŠAJNIM NALOZIMA IZO			
Broj novčanih kazni			516
Iznos novčanih kazni (kn)			4.922.100

Izvor podataka: godišnja izvješća inspektora zaštite okoliša

Od ukupnog broja obavljenih pregleda, 54 pregleda obavljeno je zbog iznenadnog događaja, dok je u 1.857 slučajeva obavljen ponovljeni nadzor od čega 914 kontrola mjera danih na zapisnik te 583 kontrola izvršenja rješenja.

Najčešće naređene inspekcijske mjere su izrada, vođenje i dostava propisane dokumentacije, uklanjanje otpada, zabrana gospodarenja otpadom, mjerenje emisija onečišćujućih tvari u zrak, provedba mjera zaštite okoliša i/ili praćenje stanja okoliša te obveza kontrole propuštanja uređaja koji sadrže kontrolirane tvari ili fluorirane stakleničke plinove.

Zbog utvrđenih povreda propisa izdano je **564 inspekcijskih rješenja**, od kojih 288 zbog povrede odredbi Zakona o održivom gospodarenju otpadom, 225 zbog povrede Zakona o zaštiti zraka, te 51 rješenje zbog povrede Zakona o zaštiti okoliša, a 337 rješenja je izvršeno. Također je u 1.494 zapisnika dano **3.020 mjera na zapisnik**.

Zbog neizvršenja inspekcijskih mjera naređenih u upravnim postupcima pokrenutim u prethodnim godinama kao i tijekom 2016. godine, a koja su kontrolirana u predmetnom izvještajnom razdoblju donijeto je 49 rješenja o izvršenju, izrečeno 6 **novčanih kazni** u ukupnom iznosu **165.000 kn** te naplaćeno **75.000 kn**.

Obzirom na utvrđene povrede propisa i počinjene prekršaje u 2016. godini, IZO je izdala 22 prekršajna naloga te 494 obaveznih prekršajnih naloga. Također je podnijela 129 optužnih prijedloga.

Tijekom 2016. godine ukupno je zaprimljeno 429 presuda odnosno rješenja prekršajnih sudova, te 25 rješenja Visokog prekršajnog suda. Razmatrajući rješenja prekršajnih sudova vidljivo je da su u 256 (60%) slučajeva nadzirane osobe proglašene krivima od čega 238 uz izricanje novčane kazne, 88 (21%) prijava je odbačeno od čega 71 zbog nepotpisane obavijesti o počinjenom prekršaju, 49 (11 %) postupaka je obustavljeno (41 zbog zastare), a u 36 (8%) slučajeva su nadzirane osobe oslobođene od optužbe. Ukupan iznos izrečenih kazni u zaprimljenim presudama ili prekršajnim nalogima prekršajnih sudova zaprimljenih tijekom 2016. godine pokrenutih po optužnim prijedlozima MZOE iznosi 1.878.500,00 kn.

4.4.2. Ocjena rezultata inspekcijskih nadzora

U odnosu na tri osnovne zadaće IZO – nadzor primjene propisa, sankcioniranje u slučaju povrede propisa i informiranje javnosti o istome, učinkovitost provedbe planiranih inspekcijskih aktivnosti za 2016. godinu, iskazana kao statistički pokazatelj u odnosu na dinamiku provedbe plana rada i određene prioritete, može se ocijeniti zadovoljavajućom.

Koordinirani inspekcijski nadzori te nadzori tematskih cjelina – ovlaštenika za gospodarenje otpadom, prekograničnog prometa otpada, nadzori odlagališta otpada, nadzor turističko - ugostiteljskih objekata i luka nautičkog turizma, nadzor brodogradilišta/ rezališta za uništavanje ribarska plovila, nadzor serviseru uređaja i opreme koja sadrži kontrolirane i/ili fluorirane stakleničke plinove, nadzor prodavatelja i proizvođača baterija i akumulatora, nadzor proizvođača građevinskih proizvoda, nadzor općina vezano za izvršenje obveza u pogledu razvrstavanja otpada iz kućanstava te nadzor županija i velikih gradova vezano za praćenje kvalitete zraka, provedeni su u potpunosti i u planiranim rokovima.

Nisu realizirani nadzori proizvođača proizvoda od kojih nastaje ambalaža onečišćena opasnim tvarima koji su odgođeni obzirom da nisu osigurani svi uvjeti za primjenu Pravilnika o ambalaži i otpadnoj ambalaži.

Načinom organiziranja pripreme nadzora i izradom odgovarajućih smjernica za rad koje se dostavljaju svakom inspektoru standardiziran je inspekcijski postupak, čime je omogućena visoka učinkovitost provedbe nadzora u prvoj fazi i bez pregleda na lokaciji, budući da subjekti nadzora i dostavom pisanih podataka inspekciji mogu dokazati stanje usklađenosti svog rada s propisima o zaštiti okoliša, osobito u dijelu izrade i dostave propisanih izvješća i podataka.

5. ZAJEDNIČKO IZVJEŠĆE O PROVEDENIM KOORDINIRANIM INSPEKCIJSKIM NADZORIMA U OKVIRU MEĐUSOBNE SURADNJE S DRUGIM INSPEKCIJAMA U PODRUČJU OKOLIŠA

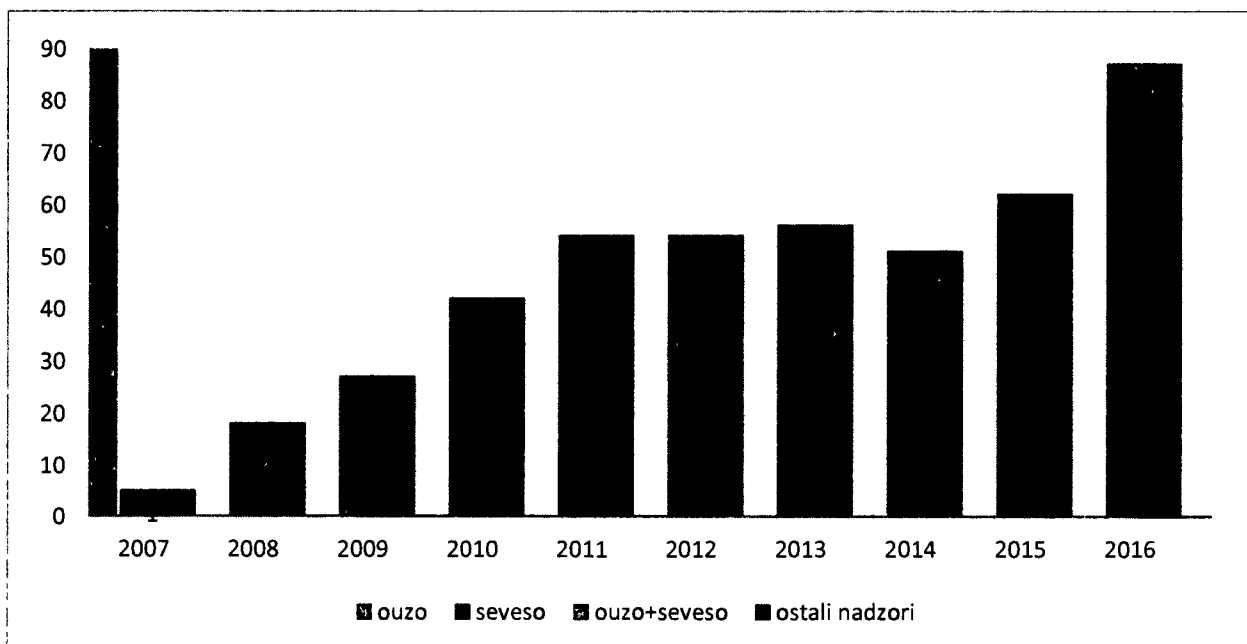
Koordinirani inspeksijski nadzori temeljem Zakona o zaštiti okoliša provode se od 2007. godine, a nadzirani su operatori složenih sustava koji višestruko opterećuju sastavnice okoliša ispuštajući emisije u zrak, vode i tlo odnosno postrojenja u kojima se odvijaju aktivnosti iz priloga I Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenog 2010. godine o industrijskim emisijama (integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja), (preinačeno) (tekst značajan za EGP) (SL L334, 17.12.2010.), a koja je prenesena u pravni poredak Republike Hrvatske Zakonom o zaštiti okoliša iz 2013. godine.

Također su nadzirana rizična postrojenja s opasnim tvarima prema Direktivi 2012/18/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 4. srpnja 2012. o kontroli opasnosti od velikih nesreća koje uključuju opasne tvari, o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 96/82/EZ (Tekst značajan za EGP) (SL L 197, 24. 7. 2012.), a preneseno u pravni poredak Republike Hrvatske Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti okoliša iz 2015.

Nadzirane su primarno farme za uzgoj svinja i peradi, rafinerije nafte, operatori iz područja energetike, prehrambene industrije, postrojenja za proizvodnju i preradu metala, proizvodnju dijelova za automobilsku industriju, proizvodnju tehničkih plinova, proizvodnju biogoriva, biopliniska postrojenja, brodogradilišta i postrojenja za gospodarenje opasnim otpadom.

U grafu 3. prikazani su po godinama podaci o planiranom broju nadziranih operatera obveznika okolišne dozvole odnosno rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša (OUZO) i Seveso obveznici.

Graf 3: planirani koordinirani nadzori 2007 – 2016

Kao što je vidljivo iz grafa 3, broj nadziranih operatera kontinuirano je rastao, počevši od 5 u 2007. godini, 18 u 2008. godini, 27 u 2009. godini, 42 u 2010. godini, 54 u 2011. i 2012. godini, 56 u 2013. godini, 51 u 2014. godini, 62 u 2015. godini te 87 u 2016. godini.

Prema godišnjem planu rada IZO za 2016. godinu planiran je koordinirani nadzor 87 operatera od kojih 52 obveznika OUZO/okolišne dozvole, 26 Seveso postrojenja i 10 operatera koji su obveznici okolišne dozvole i Seveso obveznici.

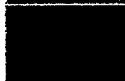
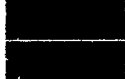
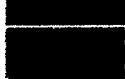
U koordiniranim inspekcijskim nadzorima osim inspektora zaštite okoliša sudjelovali su: vodopravni inspektori (vod), inspektori zaštite od požara (zp), sanitarni inspektori (san), poljoprivredni inspektori (polj), elektroenergetski inspektori (el), inspektori opreme pod tlakom (opt), inspektori rada (znr), veterinarski inspektori (vet), rudarski inspektori (rud), stočarski inspektori (sto) i inspektori zaštite i spašavanja (izs).

Na temelju obavljenih nadzora dobiveni su podaci o utjecaju rada operatera na pojedine sastavnice okoliša uslijed ispuštanja onečišćujućih tvari, a koje se prate na nacionalnoj razini te utvrđen stupanj usklađenosti rada postrojenja s okolišnom dozvolom operatera koji su ishodili dozvolu do provedenih nadzora. Nadzirani operateri koji su ishodili okolišnu dozvolu uz manje nepravilnosti rade u skladu s okolišnom dozvolom.

Sukladno zakonskoj obvezi propisanoj Zakonom o zaštiti okoliša, javnost je na web stranici MZOE kvartalno obavještavana o nadziranim postrojenjima i rezultatima provedbe koordiniranih inspekcijskih nadzora.

Podaci o nadziranim operaterima u 2016. godini kao i prikaz usklađenosti rada nadziranih operatera obzirom na nalaz pojedinih inspekcija dani su u tablici 6.

Legenda:

	Nadzorima nisu utvrđene povrede propisa
	Nadzorima su utvrđene povrede propisa (izdano rješenje ili zapisnički naređene mjere)
	Nadzorima su utvrđene povrede propisa, <u>ali su nepravilnosti otklonjene</u> – utvrđeno u kontrolnom nadzoru
	Nadzorima su utvrđene povrede propisa. <u>ali nepravilnosti nisu otklonjene</u> – utvrđeno u kontrolnom nadzoru
	Koordinirani nadzor je proveden, ali nije dostavljen izvještaj
	Koordinirani nadzor nije proveden prema planu rada
	Koordiniranim nadzorom nije predviđeno sudjelovanje suradne inspekcije

Tablica 6: Prikaz usklađenosti rada nadziranih operatera u 2016. godini

br.	Naziv i lokacija nadziranog subjekta	datum nadzora	djelatnost	izo	vod	zp	san	polj	el	opt	znr	vet	rud	sto	izs
1.	HEP-Toplinarstvo d.o.o., Pogon Osijek	25. - 29. siječnja	SEVESO niži razred												
2.	SLADORANA d.d. Županja	25. - 29. siječnja	6.4. (b)												
3.	ZAGREBAČKA PIVOVARA d.o.o. Zagreb	1. - 5. veljače	6.4.(b)												
4.	JANAF d.d. Terminal Sisak	1. - 5. veljače	SEVESO												
5.	VIŠEVICA KOMP d.o.o., Mahično	8. - 12. veljače	SEVESO viši razred 6.10												
6.	INA d.d., SD Rafinerija i marketing, Rafinerija nafte Rijeka	22. - 26. veljače	SEVESO viši razred 1.1., 1.2.												
7.	CIOS MBO d.o.o. Varaždin	15. - 19. veljače	5.3 (b)												
8.	DIV d.o.o. tvornica vijaka, Podružnica Knin	22. - 26. veljače	2.6.												
9.	Farma pilića Poljoplođovi d.o.o. Ivanić Grad	22. - 26. veljače	6.6. (a)												
10.	Sojara d.d Zadar	22. - 26. veljače	6.4.(b)												

br.	Naziv i lokacija nadziranog subjekta	datum nadzora	djelatnost	izo	vod	zp	san	polj	el	opt	znr	vet	rud	sto	izs
11.	LIPOVICA d.o.o. Popovača	22. - 26. veljače	2.5.b												
12.	BRODOSPLIT d.d. Split	1. - 4. ožujka	4.1. 6.7.												
13.	KOKA d.d. - farma 1 Jalkovec	1. - 4. ožujka	6.6.a												
14.	INA d.d. PJ UNP terminal, Zagreb	1. - 4. ožujka	SEVESO												
15.	BRODOMERKUR d.d., Split - Skladište eksploziva 'Sičane'	7. - 11. ožujka	SEVESO viši razred												
16.	HEP-Proizvodnja d.o.o. – KTE Jertovec	7. - 11. ožujka	1.1 SEVESO niži razred												
17.	METALSKA INDUSTRIJA VARAŽDIN d.d.	14. - 18. ožujka	2.4.												
18.	INA – INDUSTRIJA NAFTE d.d. Otpremna stanica Jamarice	14. - 18. ožujka	SEVESO viši razred												
19.	KOKA d.d. - Farma 18 Totovec	21. - 25. ožujka	6.6.a												
20.	AGROKOR ENERGIJA d.o.o., bioplinsko postrojenje Mitrovac	21. - 25. ožujka	5.3.(b)												

br.	Naziv i lokacija nadziranog subjekta	datum nadzora	djelatnost	izo	vod	zp	san	polj	el	opt	znr	vet	rud	sto	izs
21.	Heineken Hrvatska d.o.o. KARLOVAC	21. - 25. ožujka	6.4.(b)												
22.	P. P. C. BUZET d.o.o. lokacija Buzet	4. - 8. travnja	2.5.b												
23.	JANAF d.d., Terminal Žitnjak	4. - 8. travnja	SEVESO viši razred												
24.	KOKA farma 9. Kućan Gornji Varaždin	11. - 15. travnja	6.6.a												
25.	INA RAFINERIJA SISAK d.d. Sisak	11. - 15. travnja	1.2 SEVESO viši razred												
26.	LEIER LEITL d.o.o. Turčin	11. - 15. travnja	3.5.												
27.	Eurocabel group d.o.o. Jakovlje	18. - 22. travnja	2.5. (b)												
28.	Eko Međimurje d.o.o.	18. - 22. travnja	3.5.												
29.	KOKA d.d. Farma 20, Nova Ves, Petrijanec	25. - 30. travnja	6.6.a												
30.	Cigłana Cerje Tužno d.o.o.	25. - 30. travnja	3.5.												

br.	Naziv i lokacija nadziranog subjekta	datum nadzora	djelatnost	izo	vod	zp	san	polj	el	opt	znr	vet	rud	sto	izs
31.	Scott Bader d.o.o. Zagreb	2. - 6. svibnja	4.1. (h)												
32.	INA Industrija nafte d.d., PJ UNP Terminal, Skladište Metković	2. - 6. svibnja	SEVESO viši razred												
33.	KOKA d.d. - farma 8, Kućan Gornji, Varaždin	9. - 13. svibnja	6.6.a												
34.	PLAMEN d.o.o. POŽEGA	9. - 13. svibnja	2.4.												
35.	Sipro d.o.o. Umag	9. - 13. svibnja	6.7.												
36.	HEP – Proizvodnja d.o.o., TE-TO Osijek	16. - 20. svibnja	SEVESO viši razred												
37.	BIOTRON d.o.o. pogon Ozalj	16. - 20. svibnja	SEVESO viši razred												
38.	KOKA d.d. - farma 13, Majerje, Petrijanec	23. - 27. svibnja	6.6.a												
39.	INA – INDUSTRIJA NAFTE d.d. PJ UNP terminala UNP Rijeka	23. - 27. svibnja	SEVESO viši razred												
40.	INA – INDUSTRIJA NAFTE d.d. Otpremna stanica Stružec	23. - 27. svibnja	SEVESO viši razred												

br.	Naziv i lokacija nadziranog subjekta	datum nadzora	djelatnost	izo	vod	zp	san	polj	el	opt	znr	vet	rud	sto	izs
41.	TLM Aluminium d.d. Šibenik	6. - 10. lipnja	2.5.a												
42.	TIFON d.d., SKLADIŠTE NAFTNIH DERIVATA, Zabok	6. - 10. lipnja	SEVESO viši razred												
43.	INA Industrija nafte d.d., PJ UNP Terminal, Skladište Slavonski Brod	6. - 10. lipnja	SEVESO viši razred												
44.	Vrana d.o.o., farma peradi, Biograd	13. - 17. lipnja	6.6.a												
45.	INA Industrija nafte d.d. – Pogon Etan Ivanić-Grad	13. - 17. lipnja	SEVESO viši razred												
46.	VIRO Tvornica šećera d.d. Virovitica	20. - 24. lipnja	6.4. b												
47.	IPK TVORNICA ULJA ČEPIN d.o.o.	20. - 24. lipnja	6.4.b												
48.	DILJ d.o.o. Našice	20. - 24. lipnja	3.5.												
49.	Uljanik Brodogradilište d.d Pula	4. - 8. srpnja	6.7.												
50.	HEP-PROIZVODNJA d.o.o., Pogon TE Sisak	4. - 8. srpnja	1.1 SEVESO niži razred												

br.	Naziv i lokacija nadziranog subjekta	datum nadzora	djelatnost	izo	vod	zp	san	polj	el	opt	znr	vet	rud	sto	izs
51.	INA – INDUSTRIJA NAFTE d.d. Otpremna stanica Žutica	4. - 8. srpnja	SEVESO viši razred												
52.	PUREX d.o.o., farma purana Hrvace	11. - 15. srpnja	6.6.a												
53.	INA – INDUSTRIJA NAFTE d.d. Otpremna stanica Graberje	11. - 15. srpnja	SEVESO viši razred												
54.	INA d.d. PJ terminal Solin, Lokacija Sv. Kajo + Solin Vranjičko Blato	18. - 22. srpnja	SEVESO viši razred												
55.	BELJE d.d., Farma svinja Malo Kneževo	25. - 29. srpnja	6.6.c												
56.	DALEKOVOD - Proizvodnja d.o.o. Dugo Selo	5. - 9. rujna	2.6.												
57.	ŽITO d.o.o., svinjogojska farma u Lužanima	5. - 9. rujna	6.6.b												
58.	ADRIACINK d.d. SPLIT	5. - 9. rujna	2.6.												
59.	LIPOVAČA – PRKOS d.o.o. farma svinja	5. - 9. rujna	6.6.b												

br.	Naziv i lokacija nadziranog subjekta	datum nadzora	djelatnost	izo	vod	zp	san	polj	el	opt	znr	vet	rud	sto	izs
60.	ABS Sisak d.o.o.	12. - 16. rujna	2.2.												
61.	HEP-Pr oizvodnja d.o.o. TE RIJEKA	12. - 16. rujna	1.1 SEVESO viši razred												
62.	CRODUX PLIN d.o.o. Zabok	19. - 23. rujna	SEVESO viši razred												
63.	VUPIK farma svinja Ovčara	19. - 23. rujna	6.6.b i c												
64.	INA – INDUSTRIJA NAFTE d.d. Otpremna stanica Beničanci	26. - 30. rujna	SEVESO viši razred												
65.	LINDE PLIN d.o.o. Mahično	26. - 30. rujna	4.1.a SEVESO niži razred												
66.	BELJE d.d. Darda - farma Kozarac	3. - 7. listopada	6.6.b												
67.	JANAF d.d. Terminal Omišalj	3. - 7. listopada	SEVESO viši razred												
68.	DINA Petrokemija d.d. Omišalj	3. - 7. listopada	SEVESO viši razred												
69.	ŽITO d.o.o. - Farma V. Branjevina	10. - 14. listopada	6.6.b. i c.												
70.	INA – INDUSTRIJA NAFTE d.d. Otpremna stanica Đeletovci	10. - 14. listopada	SEVESO viši razred												

br.	Naziv i lokacija nadziranog subjekta	datum nadzora	djelatnost	izo	vod	zp	san	polj	el	opt	znr	vet	rud	sto	izs
71.	SOL-INA grupa, UTP d.o.o. Pula	10. - 14. listopada	4.1.a												
72.	Farma Bio Perfa, DONJA STUBICA	17. - 21. listopada	6.6.a												
73.	ROCKWOOL ADRIATIC d.o.o.	17. - 21. listopada	3.4.												
74.	Tvornica šećera Osijek d.d.	24. - 28. listopada	6.4.b 1.1												
75.	BELJE d.d. Darda - farma Gradec	1. - 4. studenoga	6.6.b i c												
76.	PETROKEMIJA d.d., Kutina	1. - 4. studenoga	4.2 SEVESO viši razred												
77.	JANAF d.d. - Terminal Virje	1. - 4. studenoga	SEVESO viši razred												
78.	HEP-Proizvodnja d.o.o. - TE-TO ZAGREB	7. - 11. studenoga	1.1 SEVESO viši razred												
79.	KNAUF INSULATION d.o.o. Novi Marof	7. - 11. studenoga	3.4.												
80.	CARLSBERG CROATIA d.o.o. Koprivnica	7. - 11. studenoga	6.4.(b) alineja (ii)												

br.	Naziv i lokacija nadziranog subjekta	datum nadzora	djelatnost	izo	vod	zp	san	polj	el	opt	znr	vet	rud	sto	izs
81.	Butan plin d.o.o., Novigrad, postrojenje Zaprešić	14. - 18. studenoga	SEVESO viši razred												
82.	Hartman d.o.o. Koprivnica	14. - 18. studenoga	6.1.a i b												
83.	INA – INDUSTRIJA NAFTE d.d. Otpremna stanica Šandrovac	21. - 25. studenoga	SEVESO viši razred												
84.	HEP-Proizvodnja d.o.o. EL-TO ZAGREB	21. - 25. studenoga	1.1 SEVESO niži razred												
85.	CE-ZA-R centar za reciklažu Zagreb	28. - 2. prosinca	5.3.(b) (iv) i 5.5.												
86.	C.I.A.K. d.o.o. Vojnić	5. - 9. prosinca	5.1.a, 5.1.b, 5.1.c, 5.1.d i 5.5.												
87.	P. P. C. BUZET d.o.o.	5. - 9. prosinca	2.5.(b)												

¹ Prema Uredbi o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari, NN br. 44/14

² Prema Uredbi o okolišnoj dozvoli, NN br. 8/14

Kao što je vidljivo iz tablice 6. u provedenim koordiniranim nadzorima tijekom 2016. godine od ukupno 86 nadziranih operatera, njih 24 je potpuno usklađeno sa propisima što je značajan napredak u odnosu na prethodnu godinu.

Inspektori su donijeli ukupno 153 rješenja, svatko iz svoje nadležnosti. Izvršeni su kontrolni nadzori 93 rješenja, temeljem kojih je utvrđeno da operater nije postupio u 3 slučaja.

Detaljniji prikaz poduzetih mjera po pojedinim inspekcijama dan je u nastavku:

- IZO je utvrdila povrede propisa kod 30 operatera, a kontrolnim nadzorima utvrđeno je da je 21 operater postupio po rješenju dok su ostali još u ostavljenim rokovima ili nije obavljen kontrolni nadzor.

Povrede propisa koje je utvrdila IZO odnose se uglavnom na ne vođenje i na ne izradu propisane dokumentacije o otpadu, skladištenje proizvodnog otpada duže od zakonskog roka, mjerenje emisija iz nepokretnih izvora, obavljanje djelatnosti gospodarenja otpadom, nepropisno skladištenje otpada.

- **Vodopravna inspekcija** je zbog povreda propisa donijela 23 rješenja, kontrolnim nadzorima utvrđeno je da je 10 operatera postupilo po rješenju, a kod 13 operatera kontrolni nadzor nije obavljen. Nadzorom vodopravne inspekcije utvrđeno je da pojedini operateri nisu ishodili vodopravne akte za ispuštanje otpadnih voda, nije ishodena koncesiju za korištenje voda, ne dostavljaju se izvješća o korištenju zahvaćene vode i nije provedena sanacija hidrantske mreže poslovnog kruga.
- **Inspekcija zaštite od požara** zbog povreda propisa donijela je 30 rješenja, 17 operatera je postupilo po rješenju, dok kod njih 11 nisu obavljeni kontrolni nadzori. Inspekcija zaštite od požara utvrdila je da u pojedinim postrojenjima nije provedena provjera sustava za dojavu požara, nisu označeni evakuacijski putovi, nije imenovana odgovorna osoba za provođenje preventivnih mjera zaštite od požara.
- **Sanitarna inspekcija** je kod 14 operatera utvrdila povrede propisa i donijela rješenja, a kontrolnim nadzorom utvrđeno je da je 10 operatera postupilo po rješenju dok kod ostalih nisu obavljeni kontrolni nadzori.
- **Inspekcija rada** je kod 13 operatera zbog utvrđenih povreda propisa donijela isto toliko rješenja i 11 operatera je postupilo po rješenju, a kod 2 nije proveden kontrolni nadzor. Kod 6 operatera na zapisnik je naređeno uklanjanje utvrđenih nepravilnosti. Podniet je jedan optužni prijedlog pred nadležnim prekršajnim sudom.
- **Veterinarska inspekcija** sudjelovala je u nadzoru 27 operatera i donijela 5 rješenja. U kontrolnim nadzorima utvrđeno je da su 3 operatera postupila po rješenju, a kod jednog operatera nije proveden kontrolni nadzor. Inspektor je utvrdio da nije revidiran sustav samokontrole HACCP.
- **Inspektori zaštite i spašavanja** donijeli su 11 rješenja, mahom vezano uz izradu pojedinih akata, primjerice za osiguranje prijema priopćenja nadležnog centra 112 o vrsti opasnosti i mjerama za zaštitu koje je potrebno poduzeti, donošenje procjene rizika (ugroženosti) i operativnog plana, sukladno obvezama Zakona o sustavu civilne zaštite (NN, br. 82/15) i sl.
- **Elektroenergetska inspekcija** je donijela 21 rješenje vezano uz popravljjanje uzemljivačke trake, reguliranje statusa kupca, otklanjanje nepravilnosti vezanih uz označavanje i izradu dokumentacije za pojedine objekte unutar farme, obavljanje mjerenja električnih instalacija i gromobrana što uglavnom nije u uskoj vezi s područjem zaštite okoliša te je u tom smislu potrebno značajno unaprijediti suradnju s

ovom inspekcijom kako bi se učinkovito provodila kontrola uvjeta iz okolišne dozvole prema referentnim dokumentima o najboljim raspoloživim tehnikama za energetska učinkovitost (BREF EFS)

- Inspekcija opreme pod tlakom je zbog povreda propisa donijela 1 rješenje vezano uz obavljanje prvog pregleda opreme od strane Agencije za opremu pod tlakom i u kontrolnom nadzoru utvrdila da je operater postupio po rješenju.

6. OCJENA PRIMJENE PROPISA O ZAŠTITI OKOLIŠA

6.1. Zakon o zaštiti okoliša

Kontrolom primjene odredbi Zakona o zaštiti okoliša, IZO je u 2016. godini utvrdila nepravilnosti u radu nadziranih osoba koje su se odnosile na neprovođenje mjera zaštite okoliša i praćenja stanja okoliša određenih u aktima o procjeni utjecaja zahvata na okoliš, te nepravovremeno dostavljanje izvješća i/ili podataka nadležnim tijelima.

Zbog utvrđenih nepravilnosti pokrenuti su upravni postupci te je temeljem odredbi Zakona o zaštiti okoliša donijeto ukupno 51 rješenje sa 55 naređenih mjera i to 46 rješenja s 52 naređene mjere za pravne osobe i 5 rješenja fizičkoj osobi. Na zapisnik je dano 110 mjera.

Tijekom 2016. godine IZO je temeljem Zakona o zaštiti okoliša naredila provođenje hitnih mjera radi sprječavanja daljnjeg onečišćenja i uklanjanja posljedica onečišćenja u 8 slučajeva. Razlozi za donošenje hitnih mjera u najvećem broju slučajeva bili su izvanredni događaji prouzročeni ljudskim faktorom i mehaničkim oštećenjima, a izvršenici su proveli naređene mjere.

6.2. Zakon o zaštiti zraka

U cilju zaštite zraka kao jedne od sastavnica okoliša i poboljšanja njegove kvalitete na određenom području, nadzor IZO vezano na primjenu odredbi Zakona o zaštiti zraka i provedbenih propisa odnosio se osobito na kontrolu nepokretnih izvora onečišćujućih tvari u zrak odnosno da li su ti izvori izgrađeni ili proizvedeni, opremljeni i održavani na način da u zrak ne ispuštaju, odnosno ne unose onečišćujuće tvari iznad propisanih dopuštenih vrijednosti, a što se u najvećoj mjeri dokazivalo podacima o mjerenju emisija onečišćujućih tvari u zrak provedenim od strane ovlaštenih pravnih osoba.

Zbog utvrđenih nepravilnosti pokrenuti su upravni postupci te je temeljem odredbi Zakona o zaštiti zraka donijeto ukupno 225 rješenja sa 247 naređenih mjera i to 186 rješenja s 204 naređene mjere za pravne osobe i 39 rješenja sa 43 naređenih mjera za fizičke osobe. Na zapisnik je dano 490 mjera.

Najčešće utvrđena nepravilnost u radu nadziranih osoba odnosila se na izradu, vođenje i dostavu propisane dokumentacije, obavljanje mjerenja emisija onečišćujućih tvari u zrak iz nepokretnih izvora te kontrolu propuštanja uređaja koji sadrže više od 3 kg kontroliranih tvari ili fluoriranih stakleničkih plinova, a u 28 slučajeva naređena je zabrana obavljanja djelatnosti servisiranja uređaja koji sadrže kontrolirane tvari ili fluorirane stakleničke plinove.

6.3. Zakon o održivom gospodarenju otpadom

Obzirom na to da gotovo svaka osoba koja obavlja neku djelatnost istovremeno stvara i otpad, provedba propisa vezano za gospodarenje otpadom predmet je gotovo svakog nadzora pa je tijekom obavljanja nadzora u 2016. godini, IZO utvrdila najviše nepravilnosti u primjeni Zakona o održivom gospodarenju otpadom i pripadajućih provedbenih propisa. Zbog utvrđenih nepravilnosti pokrenuti su upravni postupci pa je temeljem Zakona o održivom gospodarenju otpadom donijeto ukupno 288 rješenja s 300 naređenih mjera i to 240 rješenja s 249 naređenih mjera za pravne osobe i 48 rješenja s 51 naređenom mjerom za fizičke osobe. Na zapisnik je dano 2.470 mjera.

Najveći broj naređenih mjera odnosio se na dokumentaciju vezanu za gospodarenje otpadom koja nije vođena ili nije vođena na propisani način te na uklanjanje otpada. U 21 slučaju naređena je zabrana obavljanja djelatnosti gospodarenja određenom vrstom otpada.

6.4. Zakon o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja

Tijekom 2016. godine aktivnosti IZO nisu bile usmjerene na kontrolu provedbe Zakona o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja. Obzirom da su odredbe ovoga zakona općenite, a provedbeni propisi nisu doneseni, nije bilo inspekcijskih mjera temeljem ovoga zakona.

6.5. Zakon o zaštiti prirode

Tijekom 2016. godine, IZO je sudjelovala u koordiniranim nadzorima u zaštićenim područjima temeljem odredbi Zakona o zaštiti prirode. Inspekcija zaštite prirode i IZO su provele zajedničke nadzore u 2 nacionalna parka (NP) i 4 parka prirode (PP). Koordinirani nadzori obavljeni su u NP Kornati, NP Brijuni, PP Lastovsko otočje, PP Lonjsko polje, PP Papuk, PP Žumberak-Samoborsko gorje. IZO je nadzor obavila sukladno ovlaštenjima iz Zakona o održivom gospodarenju otpadom i Zakona o zaštiti zraka.

6.6. Zakon o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost

Kaznene odredbe Zakona o Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost odnose se na naknade onečišćivača okoliša, naknade korisnika okoliša, naknade na opterećivanje okoliša otpadom i posebne naknade za okoliš na vozila na motorni pogon. Tijekom 2016. godine nije bilo inspekcijskih mjera temeljem ovoga zakona.

7. PRIJEDLOZI ZA UNAPRJEĐENJE RADA

Prijedlozi za unaprjeđenje rada IZO uglavnom se ponavljaju svake godine jer se radi o mjerama koje je potrebno provoditi kontinuirano.

Osim zastupljenosti osnovnih i nužnih kvalifikacija, kao i stručnog znanja i vještina inspektora stečenih u praksi, potrebno je kontinuirano jačanje multidisciplinarnog pristupa, ali i specijalizacija inspektora za pojedine tehnološke procese radi ispunjavanja osnovnih preduvjeta za uspješan nadzor složenih tehnoloških postupaka, cjelina i građevina, kao i poduzimanje odgovarajućih mjera u slučaju velikih nesreća.

Osim skrbi o kadrovskoj ekipiranosti, praćenju rada i djelotvornosti inspektora potrebno je stalno stručno osposobljavanje i učinkovit prijenos znanja, iskustva i dobre prakse održavanjem tematskih radionica u koje su uključene i druge suradne inspekcije, a naročito:

- nastavak rada na unaprjeđenju sustava ispitivanja punog opsega učinaka koje na okoliš ima postrojenje koje podliježe izdavanju okolišne dozvole, kako je propisano člankom 23. Direktive 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprječavanje i kontrola onečišćenja) (preinačena) (tekst značajan za EGP) (SL L 334, 17.12.2010.), a preneseno u pravni poredak Republike Hrvatske Zakonom o zaštiti okoliša iz 2013. godine;
- kontinuirano ažuriranje obveznika inspekcijskog nadzora i daljnji razvoj i primjena metoda za određivanje prioriteta inspekcijskih nadzora na temelju kapaciteta onečišćenja i/ili rizičnosti postrojenja - obzirom na to da gotovo nema djelatnosti koja generiranjem određene količine i vrste otpada ili ispuštanjem onečišćujućih tvari u zrak ne utječe na okoliš, a radi utvrđivanja učestalosti nadzora pojedinih subjekata u odnosu na postojeće kapacitete IZO, potrebno odrediti prioritete u planiranju inspekcijskih nadzora ovisno o njihovoj djelatnosti i utjecaju na okoliš;
- daljnje unaprjeđenje koordinacije inspekcijskih službi u sektoru okoliša razradom korespondirajućih tehničkih smjernica proizašlih iz programa izobrazbe „Obuka iz područja inspekcijskih nadzora sukladno članku 23. Direktive o industrijskim emisijama (2010/75/EC)”
- daljnje jačanje institucionalne povezanosti sa drugim tijelima, posebno onima koja su usko povezana sa zaštitom okoliša (HAOP, FZOEU, gradska i županijska tijela nadležna za zaštitu okoliša) kako bi se omogućila bolja suradnja i razmjena informacija, a sve za potrebe boljeg i učinkovitijeg provođenja inspekcijskih nadzora;
- osnivanje centara izvrsnosti za kontinuiranu edukaciju inspektora zaštite okoliša metodama najboljih praksi;
- aktivan rad kroz projekte i aktivnosti mreža inspektora zaštite okoliša u čijem radu Republika Hrvatska i MZOE sudjeluju već dugi niz godina: IMPEL, ECRAN, THEMIS, INECE, kao i kroz rad te razmjenu podataka u INTERPOLU i EUROPOLU;
- prijenos znanja i vještina predstavnika UIP stečenih u radu međunarodnih mreža i organizacija;
- daljnje unaprjeđenje sustava informiranja javnosti o djelokrugu i rezultatima rada IZO u svrhu povećanja povjerenja javnosti u inspekcijske službe, njihov rad, važnost i pouzdanost podataka o inspekcijskom nadzoru, budući da je još uvijek prisutna percepcija javnosti o poopćenoj nadležnosti IZO, kao i iz razloga što obavijesti, odnosno obrazloženja o postupanju inspekcije dostavljene podnositeljima po pojedinačnim podnescima, zbog korištenja stručne terminologije nisu uvijek u dovoljnoj mjeri razumljive, te da postoji i nedovoljna upućenost dijela građana o ulozi JLS u području okoliša;
- nadogradnja informatičkog sustava u cilju učinkovitijeg upravljanja i korištenja podataka čime bi se omogućilo: kvalitetnije i učinkovitije planiranje inspekcijskih nadzora i

izvještavanje o istima odnosno dostupnost relevantnih podataka o obveznicima primjene propisa na jednom mjestu te pojedinačno praćenje učinkovitosti inspektora;

- daljnja standardizacija rada i pripreme uputa ili smjernica za provođenje određenih postupaka koji će povećati učinkovitost inspekcijskih procedura i omogućiti jednostavnije provođenje zakonskih odredbi ne samo inspektorima nego i operaterima;
- izrada standarda za opremu i materijalno tehnička sredstva za rad inspektora zaštite okoliša.

Također je nužno:

- ažuriranje Sporazuma o suradnji inspekcijskih službi u području okoliša obzirom na promjene ustrojstva potpisnica sporazuma;
- potpisivanje Sporazuma o suradnji MZOE, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva financija i Ministarstva pravosuđa radi ostvarivanja bolje suradnje nadležnih tijela u svrhu prepoznavanja prekršajnih i kaznenih djela protiv okoliša i prirode.